

REVISTA DE **SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ**
4a època - setembre 2021

L'òmic

Serveis

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – Fax 972 42 33 34

info@stjuliabonmati.cat

www.stjuliabonmati.cat

Facebook: @stjuliabonmati

Twitter: @stjuliabonmati

Telegram: @stjuliabonmati

Atenció municipal

- Oficines: De dilluns a divendres, de 9 a 14 h
Dimecres, de 17 a 20 h (excepte a l'agost)
- Secretaria: Cal concertar visita prèviament
- Alcaldia: Cal concertar visita prèviament
- Oficina tècnica: Cal concertar visita prèviament

Serveis Socials

Treballadora social: Cada divendres al matí

Educadora social: Cada dijous al matí

Cal concertar entrevista: tel. 972 129 099
(laborables, de 9 a 14 h)

Jutjat de Pau

Tel. 620 063 091

jp.stjuliaborbonmati@xij.gencat.cat

Escola Sant Jordi

Tel. 972 42 10 70 – Fax 972 42 31 50

b7000123@centres.xtec.es

https://agora.xtec.cat/ceipsantjordi/

Ràdio Bonmatí

Tel. 972 42 44 92

radiobonmati@gmail.com

www.radiobonmati.cat

Parròquia de Bonmatí

Horari de misses:

Missa anticipada (dissabtes i vigílies de festius),
a les 18 h.

Despatx parroquial de Mn. Josep M. Castellà
i Marcet:

Dissabtes de 17.30 a 18 h i hores
convingudes (Tel. 972 42 02 53
666 643 136)

Telèfon d'Emergències (urgències sanitàries,
incendis i salvaments, seguretat ciutadana,
protecció civil) Tel. 112

Atenció a les Dones en Situació de Violència

Tel. 900 900 120

Servei d'Atenció Integral a la Diversitat afectivo-sexual i de gènere de la Selva (SAI La Selva)

Tel. 872973003 / sai@selva.cat

Servei d'Assessorament Jurídic en Llei d'Estrangeria

Tel. 972 20 49 80 (Càritas)

Consell Comarcal de la Selva

Oficines: Tel. 972 84 21 61

Fax 972 84 08 04

comarca@selva.cat

www.selva.cat

Xaloc (gestió tributària)

C/ Dr. Castany, 68, bxs. – Salt

Tel. 972 40 27 77 – 972 10 40 48

salt@xalocgirona.cat

Correus (Anglès)

Horari d'oficina: De dilluns a divendres, de 9.30
a 14.30 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h.

Tel. 972 42 22 21

Teisa

Oficines centrals: 972 20 48 68

Fecsa Endesa

Avaries: 800 76 07 06

CaixaBank

Tel. 972 24 74 20

RESTAURACIÓ

Bar Centre Cívic de Bonmatí

Tel. 653 192 797

9centrecivic@gmail.com

Bar El Racó dels Amics

Tel. 972 19 17 66

Bar Restaurant Can Jans

Tel. 972 42 32 39

Bar Restaurant La Cantonada

Tel. 972 42 11 61

Restaurant Duc de l'Obac

Tel. 972 42 09 77

Restaurant La Barca

Tel. 972 42 09 63

ALLOTJAMENTS

Turisme Rural Can Vila

Tel. 972 42 37 12

Habitatge d'ús turístic El Vidals

Tel. 609 340 627

FARMÀCIES

Farmàcies de guàrdia (informació)

www.cofgi.com

Farmàcia de Bonmatí:

M. José Medina Bonora: Tel. 972 42 22 31

De dilluns a divendres, de 9.30 a 13.15 h i de
16.30 a 20 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h.

Farmàcies d'Anglès

Adela Bonmatí: Tel. 972 42 08 89

Teresa Franch: Tel. 972 42 00 51

Farmàcia de la Cellera

Marta Jornet: Tel. 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer

Soledat Bassó: Tel. 972 43 03 16

SALUT

Atenció Mèdica Consultori Local

Metgessa: Cristina Hernando

Infermeria: Jaume Navarro

Cita prèvia: www.ias.cat / 93 326 89 01
972 42 14 98

CAP d'Anglès (de 8 h a 20 h)

Tel. 972 42 14 98

Atenció Continuada de Santa Coloma de Farners (de 20 h a 8 h) Tel. 972 84 30 16

Urgències i Ambulàncies Tel. 112

CatSalut Respon

Tel. 061 (temes de salut que no són
emergència)

RESIDUS

Deixalleria mòbil

Cada primer dimecres de mes, al davant de
l'envelat.

Minideixalleria

Minicontenidors fixos situats al davant de
l'ajuntament per llençar-hi CD o DVD, mòbils
i carregadors, bombetes, cartutxos de tinta,
piles i altres objectes d'electrònica de mida
petita.

Recollida d'olis domèstics

Cal llençar l'oli de cuinar en una ampolla de
plàstic tapada.

Els contenidors estan situats als llocs
següents:

- Plaça Massana de Bonmatí
- Av. 22 de Febrer / C. Lluís Companys de
Bonmatí
- Parada del bus de Sant Julià del Llor

Trastos voluminosos

Retirada a domicili cada primer dijous de
mes (la nit abans s'han de deixar els trastos
al davant del vostre habitatge). Cal trucar
prèviament, abans del primer dimarts de mes,
a l'ajuntament o al 902 103 493 (Atenció
Ciutadana sobre Residus)

Restes d'esporga i poda

Contenidor situat al final del carrer del Molí
(cal demanar la clau a l'ajuntament)

Índex

Serveis	2
Llinda.....	3
Fa cent anys.....	3
Entitats	4
Actualitat.....	24
Entrevista	35
Història.....	40
Reportatge.....	48
Opinió.....	55

Edita:

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Consell de redacció:

Anna Pagès, Xevi Pijaume,
Rosa Taberner, Marta Cos,
Josep M. Quer,
M. Carme Domènech,
Gemma Caparrós,
Anna Serrat Graboleda

Contacte:

revista.lamic@gmail.com

Impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420 107 - Anglès

Portada:

Partit de bàsquet femení a la Colònia, pels volts de l'any 1950. Foto de l'arxiu particular de Maria Torrent Bosch.

Dipòsit Legal: GI-1210-1993

El Consell de Redacció no s'identifica necessàriament amb les opinions dels articles publicats.

Ja en L'Amic anterior parlàvem d'un tema que s'ha allargat fins ara i que, de moment, no sembla que tingui els dies comptats. Ens estem referint a la pandèmia del SARS-CoV2, que ens ha condicionat tant la vida social en aquest darrer any i mig. Les festes majors, tant de Bonmatí com de Sant Julià, no s'han celebrat. Moltes entitats han hagut de suspendre o modificar les seves activitats –com podreu comprovar en els seus escrits–. Els confinaments i els tancaments de diversos espais i les diferents restriccions han estat a l'ordre del dia, amb un objectiu, però: reduir els contagis i impedir el col·lapse del sistema sanitari. És per això que en aquest número hem volgut recollir també les impressions de diferents persones que treballen tant en l'àmbit hospitalari com en l'atenció primària. I si en l'últim L'Amic parlàvem del "Glòria", en aquest parlem amb en Miquel Amargant sobre aquell temporal i sobre la pluviometria de Bonmatí dels últims trenta anys. En la secció d'Història, la xemeneia de la Torras ens porta a conèixer els tractes que tenia aquesta paperera fa un segle amb el propietari de la Colònia, podem aprendre a fer un arbre genealògic i, a més, descobrir la pràctica d'un esport a Bonmatí: el bàsquet femení. Els reportatges sobre la teràpia ocupacional, el Projecte Gat i la caldera de biomassa, completen el gruix de la revista, que es tanca amb un escrit d'Opinió que reivindica la dignificació i conservació de l'estació de Vilanna-Bonmatí.

La contraportada la dediquem al futbol de Sant Julià. Si ens voleu ajudar a identificar totes les persones que hi surten, ens podeu escriure a revista.lamic@gmail.com.

Consell de Redacció

Fa cent anys, el 1921...

· Després de l'accident ocorregut el 20 de desembre de l'any anterior a la mina Carlota de Sant Julià del Llor, fins al dia 3 de gener no es troba el primer cos dels 7 miners que hi van perdre la vida. Els cossos, que van ser enterrats al cementiri de Sant Julià, es van anar trobant per aquest ordre:

· 3 de gener de 1921: Manuel González González, 31 anys, natural de la Unión (Múrcia) i veí d'Anglès.

· 16 de gener de 1921: Joan Puigdemont Antoné, 48 anys, natural i veí de Sant Julià; Joan Sidera Viñolas, 19 anys i veí de Sant Climent d'Amer; i José Ridao Flores, 37 anys, natural de Múrcia i veí d'Anglès.

· 17 de gener de 1921: Esteve Vilanova Blanquera, 23 anys, natural i veí de Sant Julià; i Fernando Gallego García, 37 anys, natural de Mazarrón (Múrcia) i veí de Bonmatí.

· 11 de febrer de 1921: Manuel Oller Ridao, 21 anys, natural de Mazarrón (Múrcia) i veí d'Anglès.

· Al març les fàbriques de la colònia estaven en hores baixes. Per un costat la paperera Torras, igual que moltes altres indústries papereres, havia hagut d'aturar la producció i deixar sense feina els seus treballadors per uns problemes aranzelaris. D'altra banda, la fàbrica Casacuberta acomiada una setmana els treballadors per manca de producció.

· Al maig se celebra a la Colònia la tradicional festa major amb la Montgrins com a orquestra convidada.

· Al maig, Montserrat Bonmatí Pujol, germana del propietari de la colònia, Josep M. Bonmatí Pujol, dona a llum un nen fruit del matrimoni amb Tomàs Carreras Artau.

· Al juny, Josep M. Bonmatí és reelegit diputat per dos anys a la Diputació de Girona en el marc de la candidatura de la Unió Monàrquica Nacional, per la qual ja s'havia presentat dos anys abans (1919).

AMPA

REFLEXIONS SOBRE LES ACTIVITATS EXTRAESCOLARS...

Extraescolars: quines i per què?

Un cop acabat el curs i comença l'estiu és un bon moment per planificar quines activitats extraescolars faran la canalla què comenci el curs següent.

"A l'hora de triar les activitats extraescolars, hem de tenir en compte les preferències de l'infant, però els adults també n'hem de poder proposar d'altres que podria fer observant si té alguna mancança o si voleu potenciar alguna habilitat que tingui", assenyala Ma Concepció Torres, doctora en pedagogia, responsable dels estudis de pedagogia a la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia de la Universitat Rovira i Virgili i presidenta de la comissió de deontologia del Col·legi de Pedagogs de Catalunya. "Si és un nen que no té gaire activitat motriu, doncs l'apuntarem a expressió corporal o dansa perquè, a més de dominar el cos, també el pot ajudar intel·lectualment. Un nen molt mogut necessitarà, per exemple, fer natació o algun altre esport, però alhora potser també li caldria fer algun taller de dibuix on concentrar-se i agafar l'hàbit de l'autocontrol", indica.

És important que facin extraescolars per conèixer altres entorns, sortir una mica de la zona de confort, despertar i descobrir passions, saber què els agrada i què no, quines habilitats tenen, com es poden relacionar amb altres nens i nenes

fora de l'entorn de la família i de l'escola, i aprendre en valors, en convivència. A mesura que es facin més grans, ells decidiran què els interessa i què no.

Quan són petits, fins als set anys aproximadament, han de provar si el que els proposes els agrada o no. El més important és que el nen se senti bé fent el que faci.

Tenint en compte els interessos dels nens i nenes, l'AMPA vetllarà per poder oferir algunes activitats extraescolars, en funció del que ens permetin les condicions del Covid.

I seguirem col·laborant amb l'escola en tot el que estigui al nostre abast.

Esperant que els nens i nenes hagin passat un bon estiu, ens retrobem tots aquest setembre per encarar un nou curs amb molta il·lusió.

ASSOCIACIÓ ESCOLA D'ART DE BONMATÍ

HI TORNEM...

Després d'haver passat un any 2020 tan dolent per culpa del covid i de veure'ns obligats a deixar l'activitat de la nostra escola, sembla que per fi podrem tornar a trobar-nos i fer el que ens agrada tant, i fer-ho en grup.

Si no ens trobem cap altre inconvenient que ens torni a obligar a tancar de nou, aquest mes de setembre tenim previst tornar a obrir l'escola i tornar a reprendre l'activitat tots junts.

Des d'aquí convidem a tothom a qui li agradi el dibuix i la pintura a venir a l'escola d'art. No tenim cap limitació ni d'edat ni de sexe, és una activitat apta per a tothom.

Si algú hi està interessat, pot contactar amb nosaltres al telèfon 659100055 (Jordi Quer, president de l'Associació Escola d'Art de Bonmatí).

ESPORTIU BONMATÍ

10 ANYS JUGANT A BONMATÍ

Després de 10 anys jugant a Bonmatí, aquesta temporada tornarem a estar al peu del canó disfrutant del nostre ambient i gaudint del futbol.

L'any passat va ser un any difícil per a l'esport i, quant a la nostra lliga, es va suspendre la competició regular a l'octubre. Malgrat això, al març es van reestructurar els grups en 5 lliguetes de 7-8 equips i els líders de cada grup van fer eliminatòria de copa. Tot i tenir moltes baixes, vam quedar en la quarta posició en la nostra lliga.

En Manel Serrano seguirà dirigint l'equip, aportant la seva i il·lusió i la seva experiència i passió pel futbol.

Volem agrair al nostre patrocinador, Girovending, la seva col·laboració. I cal esmentar també l'Ajuntament per la seva predisposició a facilitar les instal·lacions.

Visca l'esport i #AmuntBonmatí!

Instagram:@esportiubonmati Facebook:@esportiubonmati

Associació Anar-hi Anant

CCC: CARRETERES, CAMINS I CORRIOLS (2)

Es va acabar el 2020 i va venir el 2021 amb moltes incògnites. El virus encara hi era i anava fent de les seves.

El mes de desembre del 2020, en lloc de la Pujada a la Capella que fèiem cada any per La Marató de TV3, vàrem organitzar un recapte on regalàvem un bastó a canvi d'un donatiu: "Bastonada al coronavirus!" és com el vam batejar, i amb totes les aportacions es van recollir 1.600 euros en total.

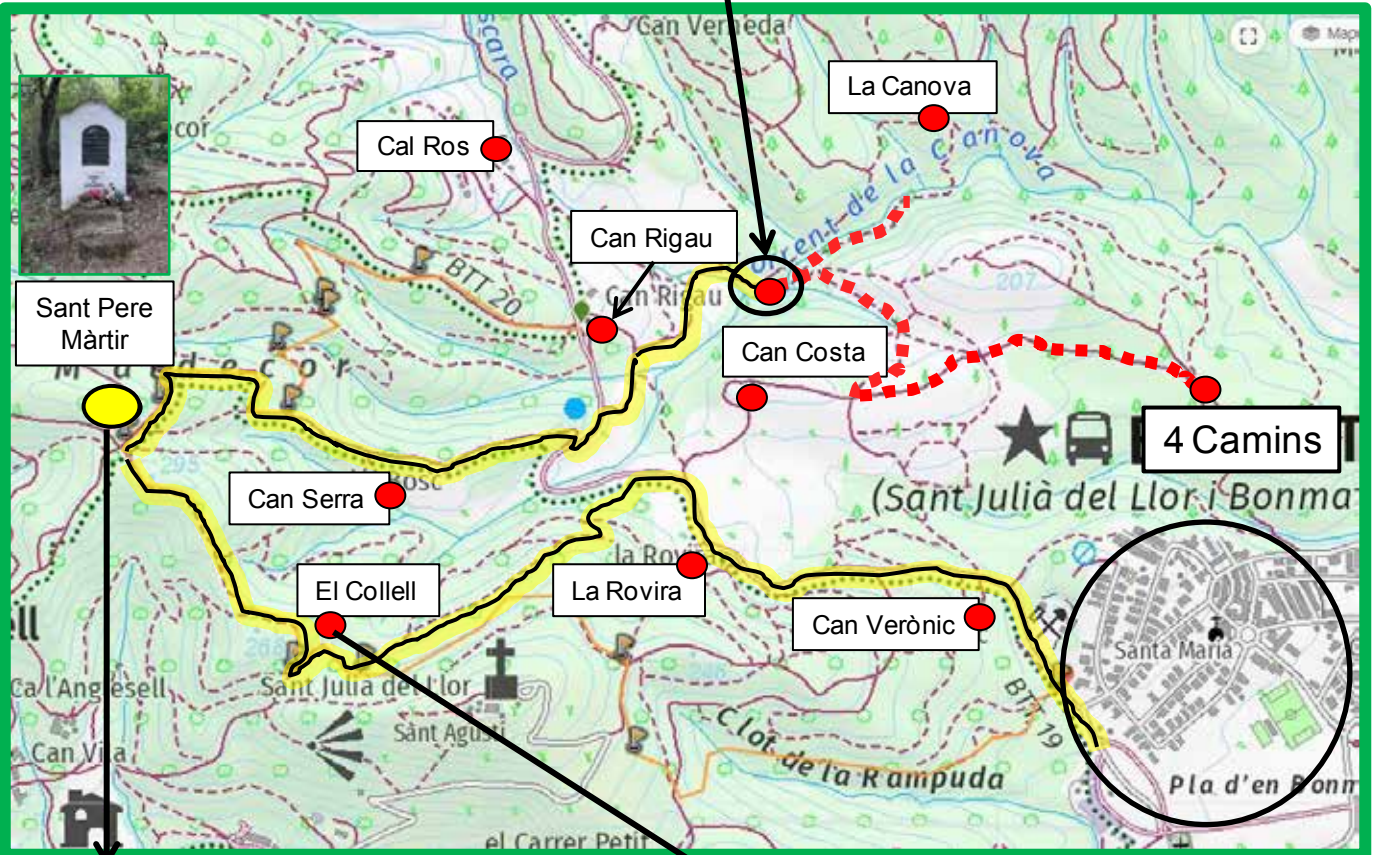
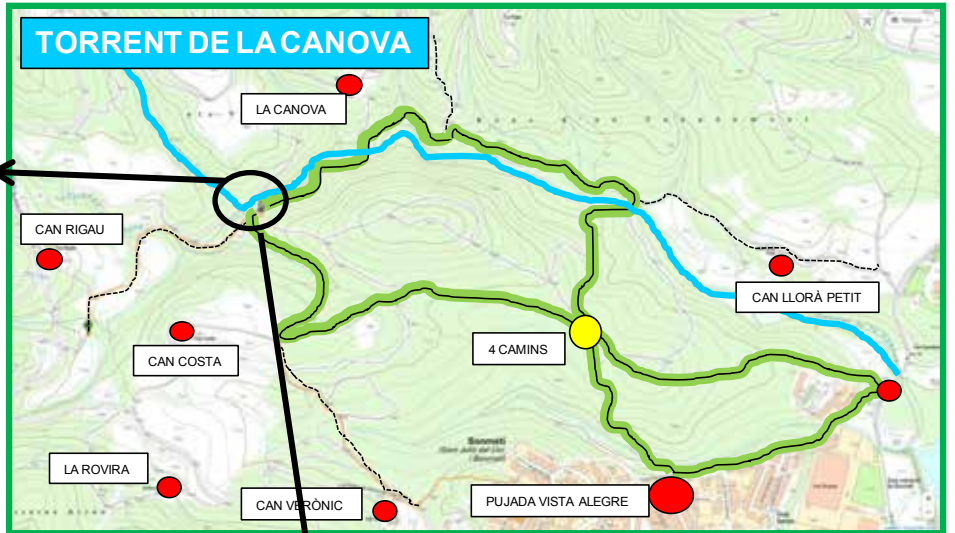
I ja entrats en el 2021, s'acostava el dia de la Marxa Popular, l'últim diumenge de febrer, i teníem un repte al davant: fer una marxa "segura" per tothom, però, això sí, corrent el risc que finalment hi hagués un confinament total, comarcal o municipal... Tot i això vam apostar per organitzar-la igualment, perquè vam creure que a l'aire lliure i amb totes les precaucions possibles es podia (i es pot) fer una activitat com la nostra. Així, per la 34a Marxa Popular (vam eliminar la Trail, per no sortir del municipi) vam proposar 2 recorreguts: un de 10 km i una prolongació que allargava la ruta fins a 14 km aproximadament. I vam deixar els circuits marcats durant 4 dies, perquè tothom pogués escollir el dia que li anés millor i, en definitiva, per evitar aglomeracions. Al final, els dies que es va fer la Marxa Popular hi va haver confinament comarcal, cosa que va obligar a anul·lar moltes preinscripcions de persones d'altres comarques, i finalment van ser unes 250 les que hi van poder participar.

I amb la lluna plena del 24 de juliol vam organitzar la Marxa de Nit! Aquest cop el repte va ser per als participants que venien de localitats on hi havia "toc de queda", ja que calia comptar arribar a casa abans de la 1... Però tot i aquests "inconvenients", hi va haver 169 participants, provinents de llocs diversos com ara Ripollet, Banyoles, Palamós, Palafrugell, Olot, Blanes...

Després d'aquesta repassada de la nostra activitat en els últims 12 mesos, reprenem la sèrie de "Carreteres, camins i corriols" que vam encetar en l'últim "L'Amic".

Del torrent de la Canova a Sant Pere Màrtir i Bonmatí

En la darrera revista vam explicar la ruta del torrent de la Canova. Doncs bé, aquest recorregut el podem allargar. Agafem com a punt de partida el lloc on hem acabat de travessar el torrent i on ens trobem dues opcions: o "recluar" cap a l'esquerra (tornant cap als 4 camins) o continuar a la dreta. Doncs farem això: continuarem a la dreta, passant per sota del tronc d'un arbre tombat (a la foto), i seguirem el camí. Uns quants metres més enllà travessarem dos cops un petit torrent i, seguint enllà, arribarem a la carretera de la Pera, a tocar de can Rigau. Aquí girarem a l'esquerra per anar a trobar el camí que puja a la dreta cap a can Serra passant a tocar el dipòsit dels bombers que ens quedarà a la vista. Ens enfilarem per aquest camí de can Serra (forma part de la ruta de BTT 19, senyalitzada) que, al capdamunt de tot, desembocarà en un altre camí transversal (hi trobarem una altra estaca de la ruta BTT 19). Aquí girem a l'esquerra i de seguida passarem pel davant de la capelleta de Sant Pere Màrtir. Més amunt, quan veiem que el camí s'eixampla formant una "plaça" o encreuament amb altres senders, ens desviarem a l'esquerra agafant el corriol que surt planer (no agafeu el que queda ben bé a l'esquerra que fa baixada!). Continuarem per aquest corriol que, més endavant, anirà fent baixada fins anar a parar al costat de la casa del Col·lell. Aquí, agafarem el camí resseguint la finca de la casa i el continuarem sense desviar-nos en cap moment fins que arribem a trobar una altra vegada la pista ampla que va cap a la Pera. Tirarem a la dreta, deixant el trencall de can Costa a l'esquerra i passant sota la masia de la Rovira, fins a trobar el nucli urbà de Bonmatí.

Associació Catalana d'Entomologia

OASI D'INSECTES: PRESERVEM LA NATURA DES DE CASA

Quan passegem pel poble veiem molts jardins, grans i petits, perfectament cuidats, arbres, arbustos ornamentals, flors exòtiques, gespa, tot perfectament ordenat i net. Malauradament, aquest ordre que de forma il·lusòria ens genera tranquil·litat, netedat, la feina feta, no haver-hi de pensar, no és res més que el reflex de la vida actual. Una vida moderna que implica més habitants i habitatges, més vehicles, més asfalt... L'espai urbanitzat creix desmesuradament i la natura està cada cop més lluny i segmentada. El clàssic comentari de la gent gran "Ara no es veuen tants ocells o papallones com abans" és fruit d'aquest estil de vida. Si substituïm les plantes autòctones per les ornamentals o exòtiques, els insectes que se n'alimenten també desapareixen i a continuació els ocells granívors i els insectívors, i aleshores... la cadena que no s'acaba mai.

Per contra, tothom estarà d'acord que passar una estona a la natura ens ofereix l'oportunitat de disminuir el ritme de vida i poder experimentar l'alegria i meravella de l'observació de la nostra flora i fauna i allunyar-nos per uns moments de l'estrès i el ritme frenètic del dia a dia.

Un oasi d'insectes no és res més que deixar un espai del nostre jardí per promoure la plantació de flora adequada per afavorir la conservació i la reproducció dels insectes locals, que tan sotragats es troben per les amenaces que genera l'alteració dels hàbitats, especialment en entorns urbans. I per flora cal entendre tot tipus de vegetació. Per posar dos exemples ben senzills: ortigues i romequeres acullen desenes d'espècies de papallones, incloses moltes de les més llampanes de la nostra

fauna. I no cal parlar de les sargantanes, dragons, mamífers o ocells que s'alimenten dels invertebrats i fruits.

Sabem que aquest jardí el nostre subconscient el considera desordenat, però cal comprendre que aquest "desordre" és el que reactiva l'ordre natural que necessita la nostra terra per conservar el llegat natural de la vida. Cal mantenir la diversitat en la seva totalitat, és una riquesa a la qual no podem renunciar.

Per tal de promoure aquesta conscienciació als espais públics i privats del nostre municipi, us animem a sumar-vos a deixar una part del vostre jardí o terrassa on plantar espècies adequades com ara borraja, aranyoner, presseguer, prunera, cirerer, arç blanc, ruda vera, fonoll, pastanaga, botja d'escombres, banya de cabra, aladern, llengua de bou, cards, alfals, trèvol de prat, caputxina, taperera, al·liària, mostassa negra, creixen de prat, salzes, esbarzer, arboç, boquetes de séquia, farigola, violes, mare-selva forta, cantagallets, gatell, ortigues, malva, alzines, estepes, i també moltes espècies de crucíferes, gramínies i aromàtiques en són un exemple. Fins i tot podem trobar a internet alguna web que ofereix pots amb barreja de llavors adequades al clima mediterrani.

Per acabar cal mentalitzar-nos que els insectes són una de les formes més importants de pol·linització, sense ella no hi hauria vida, no existiríem; canviem la tendència i sentim-nos orgullosos d'aportar el nostre granet de sorra a la conservació del medi natural.

Associació Catalana d'Entomologia

Església

VIDA PARROQUIAL

La vida de la Parròquia actualment està sotmesa als mateixos altibaixos que la nostra societat. Aquest maleït virus ens fa ballar a tots per un peu: ara sembla que tot serà normal, ara ens diuen que ens hem de tornar a tancar a casa... Pugem i baixem com a les "muntanyes russes".

De totes maneres em sembla que s'han anat obrint escletxes de llum i ens hem atrevit a sortir i a celebrar aquells actes que teníem a la sala d'espera. S'han fet alguns baptismes i en tenim d'altres de programats. Hem celebrat un parell de casaments. S'ha fet una primera comunió. No hem deixat de celebrar la missa cada setmana. I hem acomiadat els difunts amb tot el respecte i la dignitat que es mereixen. I per Sant Cristòfol vam beneir els cotxes i els seus conductors.

L'últim diumenge d'agost vam celebrar la missa a dalt, a Sant Julià: la festa de Sant Agustí. Encara que no hi hagués festa externa, vàrem celebrar per dins la nostra fe, i volíem que no es trenqués la tradició.

Anem obrint camí!

Tenim en perspectiva un gran repte: la celebració dels 50 anys de l'església parroquial dedicada a Santa Maria. Alguns encara en diuen "l'església nova".

Fou consagrada el desembre del 1973 pel Sr. Bisbe Monsenyor Jaume Camprodon. D'aquí a dos anys en farà 50. És una oportunitat i, a la vegada, és també un repte que ens exigeix preparar-ho bé i acabar de perfeccionar una part d'aquesta església que no està prou acabada: el cancell d'entrada.

Tenim algunes dificultats, ja que el terreny on està edificada l'església es va ressecant i estan sorgint algunes esquerdes en diversos llocs. S'han arreglat les de les parets. Ara ens preocupen les del terra, sobretot a les escales d'entrada i en el paviment d'on s'hauria de fer el "cancell" d'entrada a l'església.

Passat l'estiu ens hi hem de posar a treballar per tal que no se'ns acumuli la feina a l'últim moment.

En aquest sentit faig una invitació oberta a tota la gent que estima la parròquia, per tal que facin propostes i dissenys sobre com els agradaria que fos el cancell d'entrada a l'església parroquial. Fonamentalment es tracta de substituir la gran porta corredissa de fusta per unes portes més modernes, pràctiques, translúcides, amb vitralls, etcètera.

Tothom hi està convidat. Qui s'hi atreueix?

Mn. Josep M. Castellà, rector

C.F. BONMATÍ

EL FEMENÍ... I MÉS!

La junta del CF Bonmatí segueix apostant pel futbol femení i és per això que el mes de juny passat es van organitzar dos triangulars amb els clubs següents:

- En la categoria d'Aleví-Infantil, el dia 19 de juny: Agrupació Esportiva Sant Gregori, Club de Futbol Vall d'en Bas i Agrupació Esportiva Cornellà del Terri.

Van quedar en tercer lloc l'Agrupació Esportiva Sant Gregori, en segon lloc el Club de Futbol Vall d'en Bas i en primer lloc l'Agrupació Esportiva Cornellà del Terri.

- En la categoria de sènior futbol-7, el dia 4 de juliol, vam convidar a jugar junt amb el nostre equip del CF Bonmatí el Club Atlètic Olot i el Joventut Sant Pere Màrtir.

Van quedar en tercer lloc el Bonmatí CF, en segon lloc el Club Atlètic Olot i en primer lloc el Joventut Sant Pere Màrtir.

Tot i haver quedat en tercer lloc, cal felicitar el nostre equip femení per haver-nos fet passar una bona estona i haver-nos deixat bocabadats amb la millora del seu joc, i també cal felicitar els seus dos entrenadors, Eliseu Coll i Albert Prats, per la feina que estan fent.

També durant els divendres del mes de juliol es van realitzar les jornades d'entrenaments d'estiu, que van tenir molt bona acollida entre nenes i nens del nostre poble però també de pobles del voltant, cosa que ens fa garantir la continuïtat del Projecte Escola que amb tanta il·lusió hem engegat.

En un principi tindrem una escoleta mixta i un equip aleví-infantil que, per tal d'anar agafant bona base, la temporada 2021-2022 només realitzaran entrenaments i partits amistosos, i no serà fins a la 2022-2023 que no s'iniciaran a les competicions de la Federació Catalana de Futbol i del Consell Esportiu de la Selva.

També us volem fer saber que enguany incorporem un grup de juvenils compost per nois de Bonmatí, Anglès, la Cellera de Ter, Amer i les Planes, cosa que ens fa molta il·lusió.

Els donem la benvinguda al club i esperem que s'hi trobin com a casa.

En referència a l'equip de Quarta Catalana, per raons laborals, en David Bonadona no tindrà continuïtat com a entrenador de l'equip.

A.E. Sant Gregori

C.F. La Vall d'en Bas

A.E. Cornellà del Terri

Entrenaments d'estiu

Aprofitem l'avinentsa per tornar a agrair-li la dedicació i la feina realitzada en aquests temps difícils que ens ha tocat viure amb la Covid-19, que no ha posat la gestió de l'equip gens fàcil i tampoc ens ha deixat competir com hauríem volgut.

Enguany, l'entrenador de l'equip de Quarta Catalana serà en Serge Pechtner "Sergi", una persona dinàmica que fins ara només havia entrenat futbol base. Equips com el CEF Gironès-Sàbat, UE Fornells... han pogut gaudir de la seva experiència i els seus resultats.

Durant aquest mes de setembre s'aniran realitzant els partits de pretemporada de les categories Femení Sènior, Juvenils i Quarta Catalana. Trobareu més informació dels dies i horaris en els cartells que trobareu penjats als establiments del poble i esperem que, aquest any sí, puguem gaudir del futbol al nostre camp municipal, que, se'ns dubte, farà més goig que mai amb el retrobament de la mainada i el joc de cada partit de les diverses categories.

La junta del CF Bonmatí seguirà treballant pel club i pels equips, però també necessitem saber-vos a prop i sentir-vos: per això us demanem que vingueu al camp i ens doneu el vostre suport animant tots els equips.

Per un club més gran i competitiu, FEU-VOS SOCIS i SÒCIES! Junts ho podem aconseguir!

FORÇA BONMATÍ!!

Olot Juventut Sant Pere Màrtir

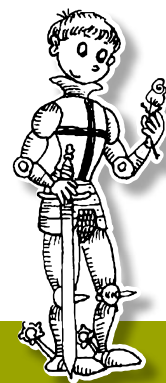
Atlètic Olot

C.F. Bonmatí

Entrenaments d'estiu

Escola Sant Jordi

FI DE CURS

Per acabar el curs, el divendres 18 de juny, els alumnes de l'escola vam poder gaudir d'un matí excepcional. A les 9:00 del matí tots els nens i nenes van entrar a l'escola amb banyador i tovallola per poder fer una bona remullada.

La cara de sorpresa dels infants al veure els inflables d'aigua va ser indescriptible. Tot això va ser gràcies a l'Associació de Joves de Bonmatí, que van voler fer una donació als nens i nenes del nostre poble. Ens ho vam passar genial!

Des de l'escola us volem dir **MOLTES GRÀCIES** per aquesta experiència inoblidable!

Escola Sant Jordi

JUBILACIÓ D'UNA MESTRA DE L'ESCOLA

Aquest curs ha estat l'últim per una mestra que fa 15 anys que ha format part de la nostra escola. La Núria Lamuà va arribar per ocupar la plaça d'educació especial el curs 2006/07. A part d'aquesta tasca també ha estat directora de l'escola i tutora de cycle inicial.

A més de la seva dedicació a l'escola també ha col·laborat i participat en activitats del poble com la Marxa Popular Anar-hi Anant.

És per això que l'últim dia d'escola, l'Ajuntament i l'AMPA la van obsequiar amb alguns detalls per tal d'agrair-li la seva implicació al llarg d'aquests anys.

Des de l'escola els nens i nenes li van regalar una auca feta per ells mateixos on s'explica la seva trajectòria i cantant-li una de les seves cançons que la identifiquen i amb què ens feia passar una bona estona.

Grup Il·lusió

I DE NOU HO HEM TORNAT A FER!

La incertesa que es preveia per la cavalcada de Ses Majestats els Reis de l'Orient del 5 de gener passat es va confirmar. La covid ens ho ha canviat tot, però no ha pogut amb l'empenta, la il·lusió, les ganes de fer poble i de treballar per tots els nens i nenes de Sant Julià del Llor i Bonmatí. Un any més, i més que mai, ens mereixiem poder gaudir de l'arribada dels Reis Mags d'Orient i, per descomptat, també dels presents que acostumen a fer-nos quan ens venen a visitar.

La imaginació i la creativitat no hi ha faltat. Fem memòria...

- Vàrem fer un vídeo xulíssim, penjat a les xarxes socials, que ens mostrava com arribaven Ses Majestats al poble i rebien la clau, el pa i la sal de les mans del nostre alcalde i com es dirigien a l'adoració. I fins i tot els vàrem poder sentir parlar!

- Els nostres infants varen rebre a casa seva una carta amb sorpresa a l'interior. Una carta on els tres Reis es dirigien a ells en primera persona, amb un llenguatge planer i ple de dibuixos, donant les ordres i explicant com funcionaria la cavalcada que es presentava aquest any tan diferent de les anteriors.

- Els Reis amb mascaretes, les carrosses netes, brillants, polides i més enllumenades que mai, varen circular passant per la majoria de carrers del nostre poble, amb la inigualable col·laboració de Ràdio Bonmatí, que va fer una feinada espectacular, amb una emissió en directe per tal que tots, des de les nostres cases, poguéssim saber per on anava passant la cavalcada.

- Vàrem estrenar la Carrossa Caramel, que passejarà ben lluida a partir d'ara a totes les cavalcades del futur.

I com que això, tot i que diferent, no es fa sol, des d'aquí aprofitem per donar MIL GRÀCIES, un GRÀCIES ENORME a tots aquells que sempre hi sou, els que heu ajudat de nou, els que mai teniu un no, els que presteu el vostre temps, les vostres habilitats, els vostres materials o els que ens ajudeu econòmicament per fer que, un any més i creiem que ho podem dir ben alt, hàgim pogut tenir una SUPERCALCADA DE REIS.

I com que això no s'acaba, per qui hi vulgui participar us deixem la nostra adreça de correu electrònic: grupil.lusiobonmati@gmail.com, i us convidem a seguir fent que cada any sigui tant o més especial.

I esperant a veure què podrem fer aquest any, segur que moltes de les coses que han funcionat es quedaran i, si no, noves pensades tindrem, perquè amb ganes i il·lusió tot es fa millor!

Joventut

JOVENTUT, AL DIA!

Com sempre aprofitem aquest espai per explicar, des de la regidoria de Joventut, les activitats i intervencions destacades des de l'anterior article. És doncs un resum anual del que s'ha fet al municipi destinat a la franja adolescent i jove, de la mà de la tècnica de joventut compartida de l'Oficina Jove de la Selva, que té una dedicació de 8 hores setmanals.

Anant per ordre cronològic de més antic a menys, les propostes d'activitats de l'estiu anterior van tenir una participació desigual. Així doncs, el taller de piragüisme que vam anar a fer al parc d'aigües braves de la Pilastra amb el Club de Piragüisme SalTer i el taller de grafit contra el racisme al mur del carrer Ipso Lauro van ser tot un èxit, mentre que la resta de propostes es van haver d'anul·lar per falta de quòrum. De setembre a desembre, a causa dels constants canvis en les restriccions i normatives d'higiene i seguretat per la pandèmia sanitària i social, no es va fer cap activitat de dinamització. El 2021 es va iniciar amb la publicació del vídeo *Mirades al 2020*, on 14 adolescents i joves del poble compartien les seves vivències, experiències, valoracions i neguits de l'any passat, clarament marcat per la irrupció de la Covid-19, però també anant més enllà i projectant les il·lusions i oportunitats futures. Si no vau veure el vídeo, us animem a recuperar-lo al Youtube. Tanmateix, el confinament municipal d'inici d'any ens va servir per replantejar les activitats i pensar propostes que no fossin exclusives de joventut sinó comunitàries, obertes a tota la ciutadania, ja que en aquell moment era tota la població la que estava patint la inexistència d'oferta cultural i d'oci. Així doncs, al febrer es va fer una *gimcana fotogràfica* on a través d'un seguit de pistes s'havien de deduir i fotografiar diferents indrets locals. Entre totes les persones participants es van sortejar tres vals per valor de 15€ per gastar en tres bars, que van anar a parar a mans de la família Vidal-Garcia, d'en Pol Ripoll i la Marta Alsina, i de la Laia Bou. *8-M(oments) lila* va ser la proposta del març, que va consistir en una ruta de codis QR vinculats a formularis de Google per tal de reflexionar entorn de les desigualtats de gènere existents encara avui en dia i que afecten la vida quotidiana de les dones. Les persones que van completar tota la ruta van rebre com a obsequi una bossa estampada artesanalment per @pessicscreatus i material de la campanya #malamente de la Generalitat de Catalunya. Com ja és costum, a l'abril es va celebrar el 7è concurs literari i fotogràfic juvenil Ter-Brugent, premi Sant Jordi 2021, que s'organitza de manera conjunta amb els ajuntaments d'Amer, Anglès i la Cellera de Ter. Recordem que aquest concurs convida les persones joves de 12-29 anys a escriure un microrelat o fer una fotografia de temàtica lliure per tal de motivar la creativitat i producció cultural juvenil. En aquesta edició, al concurs literari només hi va haver participació

a la categoria Jov_1 (12-16 anys), amb 6 textos –dos d'ells del nostre municipi– i al fotogràfic, 13 participacions –també dues de Bonmatí i una d'elles va ser la que precisament es va emportar el premi. Felicitats Eva Casacuberta i David Iglesias per la delicadesa de la foto “El Sant Jordi de la guineu”! Cal destacar també que enguany l'acte d'entrega dels premis es va fer a l'Esplai de Sant Julià.

Al maig, coincidint amb el cap de setmana que havia de ser la festa major, hi va haver el *joc narratiu de deducció* “El cas de la pizzeria Tomassi” a càrrec de @totjugar. Nou grups (una quarantena de persones) es van trencar les neurones per tal de resoldre el cas d'assassinat que plantejava la trama.

Per acabar, al juny es va fer un *taller de graffiti amb l'alumnat de 6è de l'escola* en una part de la paret dels vestidors del camp de futbol. Amb el lema “Mai pensis que has perdut, pensa sempre que has participat”, van voler plasmar els valors de l'esport. Aquesta activitat, juntament amb un dia anterior de jocs en equip i de cooperació, va constituir la intervenció d'enguany del projecte *Petits Implicats*, ja que no es va tenir l'opció d'entrar a l'escola fins a finals de curs.

Pel que fa a les intervencions a l'*Institut Rafael Campalans*, al llarg d'aquest curs 2020-21 hem fet un total de 50 xerrades i tallers, passant per totes les classes entre 1r d'ESO i 2n de batxillerat, per tractar de temes tan diversos com el *bullying*, les desigualtats i violències de gènere, l'ús i abús de les xarxes socials o com elaborar un currículum per buscar una primera experiència laboral. A partir d'aquest setembre, més!

Com cada any, ens hem posat a disposició del casal infantil per tal d'acompanyar-los en dubtes i donar-los un cop de mà en el que calgués. A més es va intentar tirar endavant un casal específic per a la franja adolescent, ja que durant la temporada d'estiu hi ha poca oferta d'activitats a la zona, però malauradament no es van assolir el mínim d'inscripcions. Ho seguirem intentant!

Cal esmentar també que al març es va iniciar un treball comunitari entre els pobles de la zona per tal de *treballar la problemàtica de consums (principalment alcohol i porros) i botellons*. Concretament aquest final de curs s'han fet unes intervencions amb 3r i 4t d'ESO a l'institut d'Anglès, la xerrada destinada a famílies que ha voltat pels quatre municipis implicats i una campanya destinada als establiments recordant la prohibició de venda i subministrament de begudes alcohòliques a menors d'edat.

Per acabar, recordem que hi ha el compte d'Instagram @joventut.santjuliabonmatí, que vol ser un canal de difusió d'informació juvenil de Sant Julià del Llor i Bonmatí i voltants (cursos, ofertes de feina, activitats d'oci...). Així que si vols estar al dia, segueix-nos! Tanmateix, per qualsevol informació o proposta, no dubteu en contactar amb la Tanit, la tècnica de joventut, a través del mòbil (620203300) o del correu electrònic tbaldiz@selva.cat).

Colla Excursionista de Sant Julià del Llor

XXXV CAMPAMENT RIBELLES 2021

El campament de Ribelles té unes característiques que el fan molt especial: lloc de difícil accés, esports d'aventura, absència de distraccions, grup reduït... Tot plegat fa que els nois i noies que venen se'n recordin de Ribelles durant molt temps i vulguin repetir. Normalment tenim més de la meitat de "repetidors".

L'equip de monitors ajudem a fer més intens aquest record amb la nostra dedicació i obsequiant tots els participants amb un mosquetó gravat. També compartim les fotos que s'han pogut fer al campament i enviem un petit dossier explicatiu.

Normalment no hi ha dia de pares, però el més adequat per visitar el campament és el dia de descans, que el 2022 serà el dijous 7 de juliol. Tot i això, com que el lloc d'acampada és a uns 30 km d'Albanyà o de Sadernes a través d'una pista només apta per a vehicles tot terreny, aconsellem que, si no es coneix prou l'Alta Garrotxa, els pares i mares s'esperin uns dies més per veure els fills i filles.

El transport del material del campament és una de les nostres dificultats més importants. Les instal·lacions de cuina, menjador, rebost..., pesen, i el menjar per als deu dies d'acampada, també. Ens cal fer uns quants viatges amb tot terreny, però comptem amb col·laboradors eficients. De tota manera, si les famílies disposen d'un vehicle 4x4 i ens volen donar un cop de mà, ho agraïm moltíssim i, a canvi, oferim gaudir d'un recorregut motoritzat pel cor de l'Alta Garrotxa.

Per cobrir possibles contingències, disposem al campament d'un vehicle tot terreny tots els dies i notifiquem també als Bombers les nostres activitats per si ens han de venir a visitar.

Per situacions d'emergència disposem d'un telèfon via satèl·lit.

Perquè us feu una idea del que fem i veiem, aquí teniu una mostra d'imatges del campament d'aquest any, el 35è!

Nova Frontera

ACTIVITATS I TECNOLOGIA

El curs 2020-21 va estar marcat per la pandèmia i les precaucions que va caldre prendre per evitar que ens afectés greument. És per això que no vam dur a terme cap de les celebracions i trobades que fèiem anualment (Festa del Soci, Torronada...), però sí que vam mantenir les activitats setmanals de ioga i Pilates. Això sí, la major part del curs es va haver de fer telemàticament, a través de videotelefonía. Potser algú pensarà que aquesta opció no és la ideal, però, si més no, va ajudar a fer que no decaiguessin les activitats i que les persones interessades poguessin seguir la seva dinàmica de sempre. Sigui com sigui, la tecnologia ens obre noves oportunitats. I tant és així, que aquest curs que començarem ara, si les mesures anticovid ho permeten, es podrà optar per seguir les sessions de ioga telemàticament o presencialment. És innegable que el coronavirus ens obliga a protegir-nos i a adoptar una nova manera de moure'ns i de comportar-nos, però, tenint present això en tot moment, esperem que de mica en mica es puguin anar reprenent totes les activitats (també country, coral...) i els actes en què ens trobàvem cada any. Salut a tothom!

Detalls dels programes de les activitats que es van poder fer al pavelló el curs passat.

Pesca Esportiva

AGRAÏMENT

Aquest any tampoc hi ha hagut pesca per la festa major de Bonmatí. Però, si ens ho permeteu, volem aprofitar aquest espai per agrair l'esforç i la dedicació del nostre soci, company i amic Manel Orellana, que durant més de vint-i-un anys, des del butlletí número 556 –gener del 2000– fins al número 761 –juny del 2021–, s'ha encarregat d'informar de l'activitat de la Societat de Pescadors Esportius d'Anglès i Comarca assumint la redacció del butlletí de l'SPEAC i portant les classificacions.

Moltes gràcies, Manel. Desitgem que continuïs venint a pescar i que puguis seguir col·laborant amb nosaltres, la qual cosa també fem extensiva a la resta de socis i amics de la pesca.

La Junta de l'SPEAC

Tai Jitsu Bonmatí

HI TORNEM!

Sempre que les condicions de la pandèmia ho permetin, Taijitsu Bonmatí té previst tornar a reprendre les classes (nens/es, adults i defensa personal femenina) aquest mes de setembre. Les classes són obertes a tothom i no cal ni tenir una condició física específica ni coneixements previs en arts marcial. La pràctica del taijitsu és divertida i fomenta l'entesa amb altres cultures, l'autoestima, incrementa la resistència cardiorespiratòria, la coordinació, augmenta la força, t'ensenya defensa personal, afavoreix el respecte, té un gran factor social, redueix l'estrès i estimula la pèrdua de pes. Taijitsu Bonmatí durà a terme l'activitat seguint la normativa per la Covid-19 i les directrius de la federació catalana de karate i l'elaboració d'un protocol propi. Més informació: 639 182 473

Pessebre Vivent

L'ANY PASSAT, EL PESSEBRE CONFINAT

El 2020, com moltes altres coses, vam haver de suspendre el Pessebre Vivent. Però vam voler mantenir-lo "viu" fent un "pessebre confinat", que va consistir en ocupar un aparador (cedit per Àrids Vilanna a les seves oficines de la plaça Don Manuel) per fer-hi una petita exposició d'objectes referents a totes les escenes del pessebre. Confiem que aquest 2021 pugui ser més "normal"... Si teniu idees o voleu col·laborar amb nosaltres, ens podeu escriure a pessebre.bonmati@gmail.com.

Pubillatge

EL PUBILLATGE TORNARÀ

Ens agradaria escriure un text de festa major, caracteritzat per rialles i gresca, quan ens ho passàvem tan bé i fèiem poble. Malauradament, un any més hem hagut de suspendre l'elecció de la Pubilla i l'Hereu degut a la ja coneguda COVID-19. Enguany, hem passat moments de molts dubtes i neguits, fins i tot ens hem arribat a preguntar: "Podrem continuar amb el pubillatge o haurem de deixar-ho córrer?"

Després, mirant fotografies, ens han vingut a la memòria molts records dolços i tendres. Moments que queden gravats a foc a la pell, moltes hores de dedicació i esforç per tal que el jovent pugui gaudir d'aquesta tradició. Després de llargues reflexions, vam arribar a la conclusió que la pandèmia no pot amb les nostres ganes de voler tirar endavant el pubillatge! Ja estem agafant forces, perquè se'ns està acumulant molta feina després de dos anys sense poder celebrar aquest dia tan especial amb tots vosaltres. Encara que, de ben segur, tornarem aviat.

No diem que serà fàcil, perquè diríem una mentida, però farem tot el que estigui a les nostres mans perquè Sant Julià del Llor i Bonmatí torni a recórrer tots els racons de Catalunya. I ara més que mai cridem ben fort VISCA EL PUBILLATGE!

Núria i Estel, delegades del pubillatge

Ràdio Bonmatí

LA RÀDIO, A INTERNET I AL CARRER

Ja a la revista de l'any passat us ho anunciàvem: "Estem treballant en el que serà la nova pàgina web de la ràdio i posant al dia les nostres xarxes socials per tal de poder oferir un millor servei."

Doncs bé, ja tenim web nova i, a més, també ens podeu seguir a Instagram!

A la nostra pàgina www.radiobonmati.cat, a part de poder escoltar la ràdio en directe, hi podreu trobar informació sobre cada un dels programes de la nostra graella i, ocupant un lloc destacat, un apartat sobre notícies. En aquest aspecte, pretenem fer-nos ressò de tot el que sigui d'interès de la nostra zona: esdeveniments culturals, populars, esportius..., notícies... És per això que, si voleu que us ajudem a fer difusió d'alguna activitat, ens podeu fer arribar tota la informació a radiobonmati@gmail.com i ho compartirem a la nostra pàgina web i als comptes de les xarxes socials.

A part de la nostra presència a les ones i en el món internauta, també hem pres part en activitats populars, com la campanya de La Marató de TV3. Així, el desembre passat, vam sortejar entrades per assistir al Circ de Nadal entre totes les persones que van col·laborar amb la parada que va muntar l'Associació Anar-hi Anant per recollir donatius. En representació de la junta de la ràdio, Ernest Pol va ser l'encarregat de treure les butlletes premiades, i les persones afortunades van ser la Marta Berenguer, de Bonmatí, i la Consol Serra, de Constantins (a les fotos).

També vam col·laborar amb la cavalcada de Reis del 2021 fent un seguiment en directe del recorregut de la comitiva reial, així tothom podia saber en tot moment per on passaven les carrosses i s'evitaven esperes innecessàries al carrer.

I tot i que no vam poder fer el tradicional programa especial de Nadal ni sortejar cap panera, el Patge Xalimardim ens va fer arribar la màgia de les festes enviant missatges a nens i nenes, a través del programa "El Patge Reial en antena".

No voldríem acabar aquest escrit sense fer esment d'un dels tècnics col·laboradors de la ràdio, en Francesc Genover Noguera, en Kiku, que ens va deixar el novembre passat, a l'edat de 63 anys. Sempre ens salvava de les urgències tècniques, sempre deia que sí. Sempre amb un somriure. El trobem i el trobarem a faltar infinitament.

Recordeu que si esteu interessats a col·laborar amb la nostra emissora, us podeu posar en contacte amb nosaltres sempre que vulgueu.

Tel. 972 42 44 92 (contestador)
radiobonmati@gmail.com

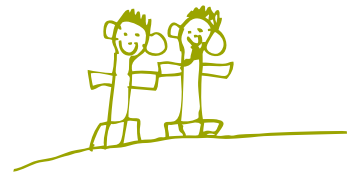
www.radiobonmati.cat

Facebook: Ràdio Bonmatí - 107.1 FM

Twitter: @rbonmati

Instagram: @radiobonmati

Marea blanca que ens guareix

"Són les 8, són les 8 a cada moment, i és etern. Qualsevol aplaudiment es farà breu, per la feina que sempre feu, pels adeus que acompanyeu. Que qui cuida és qui lluita, que qui cura és qui salva. Dia a dia porteu el pes, marea blanca que ens guareix", canta Judit Neddermann. Ja fa un any i mig d'aquell reconeixement diari, a les 8 en punt, en què veïns i veïnes sortien a agrair amb un gest simbòlic la feina que estaven portant a terme tots els treballadors del sector sanitari i assistencial. En aquest número de L'Amic hem volgut recollir les impressions d'una mostra, no exhaustiva però sí representativa, del personal que viu al nostre poble i que ha treballat i encara treballa en aquest sector que ha palpat amb tota la seva cruesa els efectes del coronavirus en la nostra societat. Com canta Neddermann, "Sou els fils d'un teixit que no desisteix honorant la bandera dels qui cuiden el menys fort, exposats i temptant la sort. Agraïm tot el vostre esforç..."

GEMMA CAPARRÓS

*Directora de l'EAP d'Anglès fins al desembre del 2020
Delegada de centres residencials, addiccions i salut mental
del Gironès, la Selva interior i el Pla de l'Estany
(Regió Sanitària Girona - Dept. Salut) i professora associada
a la Facultat d'Infermeria de la UDG*

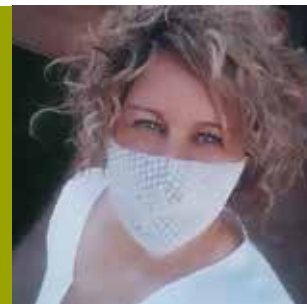

"L'arribada de la Covid va impactar al 100% sobre l'Equip d'Atenció Primària (EAP). Tota l'atenció es va centrar en la pandèmia. A part de la desconeixença i la incertesa sobre tot plegat, els protocols eren canviants i va caldre reorganitzar horaris i tancar punts de consulta i reagrupar el personal per formar grups bombolla. A més, la reducció de l'atenció presencial per reduir el risc de contagis va crear un gran sentiment d'impotència, perquè veies que no es podia seguir l'atenció com calia. Cal dir, però, que a l'equip tothom hi va posar el coll, ningú es va arronsar. I s'ha de reconèixer que l'equip d'infermeria i el personal administratiu és qui ha portat i porta el pes gros del control del covid, la detecció i el seguiment. A més, a aquest col·lectiu supertensionat, s'hi ha afegit després tota la tasca de la vacunació..."

Al desembre vaig passar a treballar per al Departament de Salut en el tema dels centres residencials. Veient els efectes que havia tingut la pandèmia sobre aquest sector de la població, l'administració va optar per fer un seguiment dels centres residencials en què hi intervinguessin agents de Salut, Salut Pública i Drets Socials (antic Departament d'Afers Socials). Vaig entrar a treballar-hi en ple brot a les residències, però al cap d'un mes ja van començar les vacunacions i el nombre de casos greus va caure en picat. La nostra feina, ara, és procurar que es donin les condicions per millorar la qualitat i l'acompanyament a les residències."

MARIONA CAPARRÓS

Auxiliar d'infermeria
Ginecologia
CAP Anglès

"Al principi pensàvem que seria una cosa puntual, que s'estancaria; no ens imaginàvem que s'escamparia tant. L'estrès i el volum de feina no van ser com en un hospital, per descomptat. Sí que hi va haver canvis, i potser el més destacat seria que es van deixar de fer visites presencials. Però és que en el cas de Ginecologia, per exemple, el metge va haver d'anar a l'hospital a fer de reforç perquè estaven desbordats... Llavors, al CAP, tot l'equip d'infermeria ens vam dedicar plenament al covid. Tot i que la feina l'hem portat bé, perquè som colla i ens entenem molt bé, sí que hi ha hagut moments puntuals desbordants... Per exemple,

les vacunacions no s'han pogut planificar amb temps, perquè les vacunes no han anat arribant amb regularitat, sinó a tongades, i això ens ha obligat a fer canvis accelerats en l'organització...

De tota manera, hem de pensar que la *normalitat* que teníem abans costarà que torni i que hi ha tota una sèrie de coses que han arribat per quedar-se: l'ús de mascareta, la distància de seguretat... Les conseqüències que anirà deixant tot això a nivell social són impactants. Però, tot i això, hem de procurar anar fent passos petits i no encallar-nos."

ROSA CARBONÉS

Auxiliar d'infermeria
Urgències
Hospital Josep Trueta

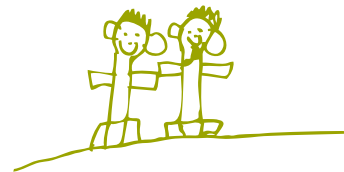
"Al principi hi havia molta incertesa. No sabies què et trobaries. A més, hi havia molta falta de material, s'havia de reutilitzar o aprofitar al màxim —res d'un sol ús!—, i els protocols eren canviants, d'un dia a l'altre. Va ser una sort que a urgències poguéssim disposar des del primer moment de mascaretes per poder-nos protegir. I gràcies a la col·laboració de familiars que saben cosir, per exemple, tots vam tenir gorros! Quan estaves fent el servei, no pensaves en res més: només et concentraves en atendre tan bé com podies tots els pacients que anaven entrant.

El primer cas de covid que va entrar ja l'esperàvem, tothom estava a l'expectativa..., però al cap de pocs dies ja vam anar veient que no eren un cas ni dos ni tres, sinó que la cosa ja s'anava desbordant... Entrava un pacient i al cap de poques hores ja l'haviem d'intubar o bé veies com se n'anava i no s'hi podia fer res... Era increïble veure com podien empitjorar en poques hores! I és que arribaven molt *apurats*, quan ja no s'hi podia fer gairebé res... I tots

treballàvem en equip, tots ens ajudàvem molt: infermers, zeladors, auxiliars, metges..., tothom hi posava el coll, sense diferències... I el personal de neteja: *chapeau*!

I quan acabaves el servei, t'entrava la por de si podies emportar-te el virus a casa. Feia patir que poguessis encomanar-ho als teus perquè havies vist com podien acabar... I això, dia rere dia, i setmana rere setmana, al final t'acaba passant factura: l'estrès acumulat, després surt. Va ser una vivència molt i molt intensa. A l'hospital ja oferien suport psicològic, però ho havia de passar... Després de la primera onada, sentir tan sols una cançó com *Resistiré*, m'emocionava desconsoladament...

Tot plegat ha estat una experiència dura, amb moments que penses que no tornaràs a viure mai més. Ara encara ho és, de dura, però ja assumeixes que després d'un brot en vindrà un altre. Ara ja no hi ha tanta por al covid, però has de pensar sempre què fas i com ho fas, i tenir en compte que això no s'ha acabat..."

PEPI LÓPEZ

Treballadora
Servei de neteja
Hospital Santa Caterina

"La Covid, per nosaltres, va suposar un canvi brutal. La feina se'ns va multiplicar de cop: no només havíem de fer les neteges a fons contínuament, sinó que es va obrir una UCI nova i una planta de més. Per això la nostra empresa de seguida hi va posar personal de reforç. A més, les plantes estaven a tope. A la meua, de Pediatria, hi van portar també els pacients de Pediatria del Trueta... Quin enrenou!

S'ha de dir una cosa: d'EPIs no ens en van faltar en cap moment, la nostra empresa ja tenia provisions d'abans, per si havíem de treballar amb altres malalties infeccioses (grip

A, sarna...), i això va ser una gran sort. Això sí: l'EPI és molt molest, treballes molt malament, però és necessari. La nostra empresa s'ha portat molt bé, s'ha preocupat pels treballadors en tot moment. Jo no he tingut por, anàvem molt preparades, i a més estàvem molt controlades, amb PCR cada quatre dies...

El que m'ha fet més pena de tota aquesta pandèmia és saber que hi ha hagut persones que han mort soles, sense cap familiar a prop..."

SANDRA MATILLÓ

Auxiliar administrava
Consultori Llagostera
ABS Cassà de la Selva

"Al principi hi havia tant desconeixement que ara sobta recordar la reacció que hi va haver a la consulta quan es va presentar la primera persona sospitosa de covid: era una noia que havia estat a Itàlia i que tenia símptomes... En aquell moment no es feien PCR, i el desconcert va ser total... Hi havia molta angoixa, molts nervis..., i pensaves: "Ja ho tenim aquí..."

En les setmanes de confinament estricte, el treball va ser molt dur: fèiem jornades de 12 hores atenent dos telèfons una única persona..., allò era esgotador...

I sí, al principi hi havia aplaudiments a les 8 del vespre, però ara el sector, el de l'atenció primària sobretot, ha passat a ser molt criticat. Cal que s'entengui, però, que treballem per controlar la situació, i si la gent no col·labora respectant i prenent totes les mesures que ens recomanen, llavors no ens en sortirem i haurèm de continuar donant preferència a la covid i deixar de fer altres feines, i això acaba perjudicant

l'atenció als pacients que tenen altres malalties... Però nosaltres intentem normalitzar el servei tant com podem... Aquesta pandèmia ens ha fet passar de 0 a 100 en molt poc temps i en molts aspectes, i costa adaptar-s'hi...

També penso que la Covid ha portat coses positives, com per exemple la Consulta de La Meua Salut... És una gran eina, que agilitza la feina, però, com tot, hi ha qui hi té facilitat i li va bé i hi ha qui no..., i també cal fer-ne un bon ús: no es tracta d'enviar correus a cada moment...

La vacunació també crec que ha estat positiva, i és molt important que tothom es vacuni: en el "Tot anirà bé" cadascú hi ha de posar de la seva part..."

MARINA PADILLA

Infermera
Unitat Pneumologia
Hospital Josep Trueta

“La primera onada, jo no la vaig viure, perquè em vaig incorporar a la feina al juliol, després de la meva baixa per maternitat. Des de llavors, per mi, el moment més complicat ha estat aquest estiu, amb la cinquena onada.

A la UCRI (unitat de cures respiratòries intermèdies, que es coneix també com a unitat de semicrítics) hem ampliat la capacitat de 6 a 8 pacients, i els llits han estat ocupats sense interrupció.

La nostra unitat és una àrea de monitorització i tractament de pacients que no requereixen ingrés en una UCI però que, per la seva complexitat, no podrien ser tractats en una planta convencional i necessiten una monitorització cardiorespiratòria i/o un suport de ventilació no invasiu.

Molts pacients, quan reben l’alta, han d’afrontar seqüeles durant setmanes o mesos, com ara fatiga i debilitat muscular, entre moltes altres, i necessiten ajuda en el seu procés de recuperació. Psicològicament crema molt veure el seu estat: que no poden parlar, que s’estan sols les 24 hores del dia, sense veure ningú més que metges i infermeres... Per això ens posem el nom al front, perquè ens reconguin, perquè amb l’EPI posat no se’ns distingeix.

I una de les nostres feines és ser l’enllaç entre el pacient i l’exterior, ja que l’únic contacte que tenen és amb l’equip sanitari, i això, per mi, és una de les coses més complicades...”

NÚRIA RODOREDA PERALES

Metgessa
Atenció primària
CAP d’Amer

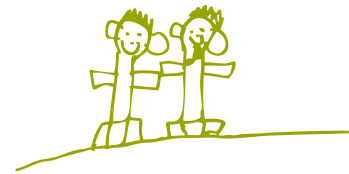
«I digue’m, què ha significat per tu la COVID-19?» La ment em queda en blanc, incapaç de reaccionar, atordida, espantada pel que sap que ha venir... A poc a poc, en el silenci, del no-res apareix una remor llunyana que lenta però inexorablement avança sense perdó... I allò que és remor és brunzit, i el que és brunzit és eixordador. Un eixam de pensaments, emocions, records i conceptes omple el que era buit i es presenta el caos... (a continuació us imagineu una explosió entròpica de les meves neurones; més que res per fer-ho més gràfic i tal..., diuen que sol ajudar...).

Francament, prefereixo que em preguntin tots els decimals del número pi, si en Trump portava perruquí o no (tots sabem la resposta, però farem veure que és un gran dilema filosòfic sense resoldre, d’acord?) o què va ser abans, l’ou o la gallina, perquè fàcilment podria respondre: «No en tinc ni idea».

Ara bé, respondre sobre allò que conviu amb tu com una paparra amb vocació d’ocupa professional des de fa quasi un any i mig, no és tan fàcil...

Ràbia, por, enuig, ignorància, desconcert, valentia, folia, tristesa, empatia, canvi, companyonia, pèrdua, impotència, esperança, esgotament, esgotament, i esgotament...

I així podria seguir, a ritme de galop tot el dia (i tota la nit), ensopegant per camins de cabres amb ferides sanglotants i els ulls roents de febre que miren endavant buscant una meta que encara està per descobrir, perquè ara i aquí us dic a tots i totes: savi és aquell que sap que això encara no ha acabat.”

PEDRO SOTOMAYOR

Zelador auxiliar d'autòpsies
Anatomia patològica
 Hospital Josep Trueta

"En concret, en la meua feina, la covid no l'hem vist en primera persona: d'autòpsies per covid, a Catalunya, només se'n fan al Clínic. Ara, això sí, el que no paràvem de veure és la funerària emportant-se difunts, a tothora, matí, tarda, nit... La gent se'n anava i els metges no hi podien fer res. Es van haver d'aturar quiròfans perquè les UCI estaven plenes i reanimació també, i la novena planta que es va obrir de nou, també estava plena... Metges de molts serveis anaven a l'UCI a ajudar els seus companys... I això va provocar retard en l'atenció d'oncologia, per exemple.

Va quedar clar que falta personal a tota la sanitat pública, però no només a Catalunya, sinó a tot arreu. Amb més personal no s'haurien hagut de fer tornos de 12 o 14 hores ni guàrdies seguides, ni tancar serveis... Si la salut és primordial, per què es tanquen les coses? El consultori d'aquí, per exemple... Però aquesta falta de personal no és

d'ara, ja ve de fa molts anys... I és que, a més, s'ofereixen condicions laborals tan precàries, que la gent acaba marxant a altres llocs. Però una cosa és certa: els millors professionals, de tots els nivells, surten de la sanitat pública.

Però d'aquesta pandèmia, el que sorprèn és amb quina velocitat han sortit vacunes... Amb la pandèmia de la sida, per exemple, que també l'he viscut a l'hospital, no hi ha hagut mai cap vacuna, i això que ha afectat molta gent, a tots els països, i joves! I un altre tema a analitzar, penso jo, és si l'ordre de vacunació podia haver sigut un altre...

Però, sigui com sigui, el que cal ara és mirar que el que ha passat no torni a passar, detectar què és el que ha fallat i posar els mitjans i el personal que facin falta perquè no es torni a repetir una situació així. Tot això ens ha de servir d'experiència pel dia de demà."

CRISTINA TABERNER

Auxiliar d'infermeria
UCI
 Hospital Santa Caterina

"Per mi, aquest estiu ha estat pitjor que la primera onada: ara els afectats eren molt més joves i, a més, eren casos més greus. I a sobre s'hi barrejava que, com que coincidí amb vacances, hi havia poc personal... Sí que en la primera onada hi va haver més mortalitat, però els afectats no eren joves com en aquesta última..."

Dels primers mesos recordo quedar sorpresa de la rapidesa amb què vam passar de tenir 6 boxs a 9 i, després, al cap de quinze dies, una UCI 2 a Urgències... El personal de manteniment va fer una feina enorme!

Com que al principi els EPIs no eren els ideals (les mascaretes les havíem de fer durar una setmana, durant uns dies vam haver de fer servir bosses d'escombraries com a bates...), la

por de contagiar-te et marcava molt, i encara més si tenies algun familiar de risc, com en el meu cas. Per això, al final, vaig demanar un dels pisos que des de l'hospital s'oferien als treballadors que estaven en contacte amb algú de risc, i m'hi vaig estar uns dos mesos.

Amb els pacients, un dels moments que recordaré sempre és quan els adormíem i els donàvem la mà perquè se sentissin acompanyats... I quan es despertaven fèiem servir *tablets* per comunicar-nos amb la família... I si se'n sortien després d'una traqueotomia i una *prono* (posició decúbit pron), allò era una alegria.

Sigui com sigui, aquesta pandèmia no és cap broma, voler negar-la és una bestiesa..."

MARTA SERRA

Treballadora

Cuina

Hospital Santa Caterina

"Un dels objectius de la vida és adquirir intel·ligència a través de l'experiència i, amb el covid, n'hem viscudes moltes, d'experiències. El col·lectiu en què treballo, silencios però molt present, el de la cuina dels hospitals, de cap manera ha estat a primera línia, lloc que pertany per mèrits i esforços propis als herois professionals del sector sanitari (metges, infermeres...). Ells, de manera diària i contínua, han posat, estan posant i seguiran posant en risc la seva salut per ajudar els malalts de covid especialment, sense deixar la resta de patologies... Per tant, el meu més gran agraïment, alhora que admiració, a aquest impressionant col·lectiu.

Des d'aquesta *segona línia* en què he estat, les meves sensacions varen ser als inicis plenes d'interrogants. Cada dia anava a treballar amb molts dubtes i sense el material necessari per desenvolupar la nostra feina (per exemple, amb una mascareta que només ens podíem canviar cada quinze dies) i, sobretot, amb por de contagiar-me i portar la malaltia al meu entorn. Tot i això, cada dia acabava la jornada amb una bona dosi de satisfacció per haver contribuït, amb

el meu granet de sorra, a lluitar contra la malaltia cuidant l'alimentació dels malalts i dels mateixos sanitaris.

Després de viure el covid des d'aquesta segona línia el vaig viure en primera persona, i només puc donar les gràcies a totes les persones i professionals que ens van ajudar a superar aquesta experiència vital i el neguit de seguir l'evolució d'un ésser estimat ingressat a l'UCI.

Igualment, una de les meves impressions és la contrastada vulnerabilitat de l'ésser humà, vulnerabilitat directament proporcional a la gran capacitat de la majoria de persones per unir-se, quan convé, en un objectiu comú, en aquest cas la lluita contra un virus. No podem evitar que passin coses, només podem parar atenció en l'actitud que adoptem davant el que passa.

I acabo com he començat: donant les gràcies a tots els que des de diferents camps i situacions precisament alimenten una de les més grans energies: l'esperança que ens en sortirem".

ALBA BERENGUER

Infermera

***Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS)
de Girona, de la Xarxa de Salut Mental i Addiccions de l'IAS***

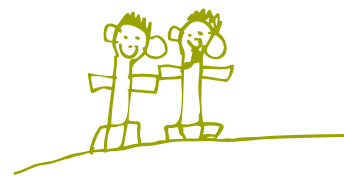

"Sovint a la feina recordem la sensació de desprotecció, el sentiment d'incertesa, fins i tot por. Tothom estava confinat, però nosaltres, igual que altres col·lectius essencials, havíem de seguir cuidant les persones.

Les conseqüències de la pandèmia en la salut mental han estat molt importants, tant a nivell emocional com en l'aparició de trastorns mentals, com ansietat, depressió o trastorns de la conducta alimentària. I centrant-me en les addiccions, que és l'àmbit a què em dedico, durant la pandèmia hem pogut veure que, pel que fa a l'alcohol, aquelles persones que es trobaven en situació de risc bevien més del compte. A més, hi ha hagut

persones a qui el confinament els va fer adonar que bevien massa. Una de les altres conseqüències de la pandèmia és que el confinament va fer augmentar l'abstinència, sobretot en persones vulnerables. És evident que la pandèmia ha afectat moltíssim la vida de les persones a nivell social: incertesa laboral, pèrdua del contacte amb la família, amics, etc. I quan es va declarar el confinament nosaltres vam pensar: On es confinaran totes les persones sense llar?

Voldria acabar recordant les persones que no han pogut superar la Covid-19. Un record per elles i per les seves famílies."

Ha passat...

RICARD TURA, AL MUNDIAL DE PESCA

A la foto, Ricard Tura és el primer per la dreta

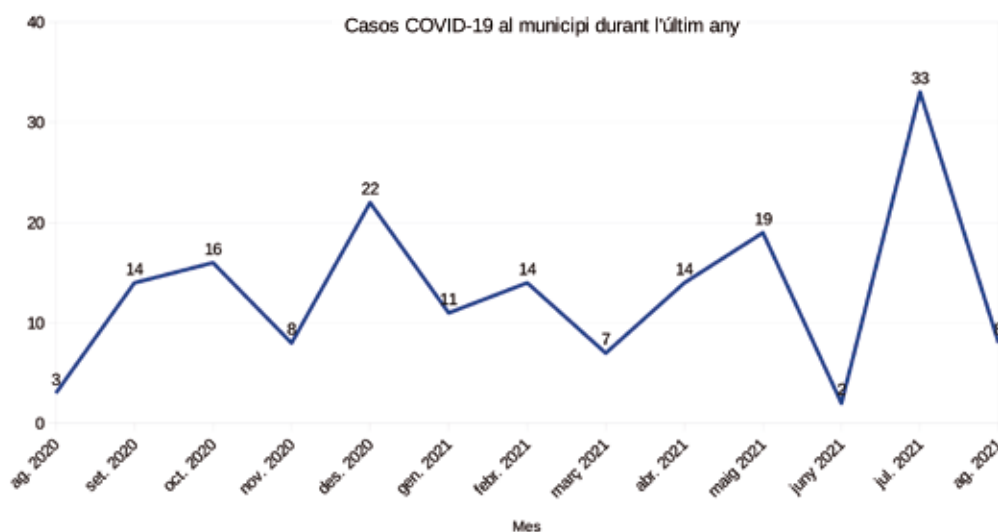
L'equip de la FPE Olot Sensas-Team Catalunya, del qual forma part Ricard Tura Torrent, va guanyar el Campionat d'Espanya de pesca de Lliga de Clubs, celebrat a Riola (País Valencià) el segon cap de setmana de maig. D'aquesta manera ha aconseguit una plaça per al mundial que es disputarà l'any que ve a Bèlgica, on s'enfrontarà als campions de cada país. El campionat va ser molt disputat durant les tres fases, però l'Olot ja es va posar líder a la segona i va aguantar el resultat fins al final, al davant de la Molina de València i la SUPE

Olesa de Montserrat, que el van acompanyar al podi. Ricard reconeix: "No som dels equips punters, això fa més valuós aquest títol. I més després d'un 2020 que no es va fer cap campionat a causa de la pandèmia." I el 19 i 20 de juny va tenir lloc el Campionat de Catalunya de Clubs i Equips 2021 als llacs d'Almacelles, on l'equip de l'Olot Sensas va quedar tercer, al darrere de la SUPE Olesa Colmic, primer, i l'Abrera Sensas, segon.

L'EVOLUCIÓ DE LA PANDÈMIA A SANT JULIÀ I BONMATÍ

A partir de les dades facilitades en el mapa interactiu de casos per municipi elaborat per l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS) s'ha confeccionat el gràfic següent sobre l'evolució de la pandèmia a Sant Julià del Llor i Bonmatí. El gràfic indica el nombre de casos positius registrats cada mes (fins al 22 d'agost del 2021, data de tancament de l'edició d'aquesta revista). Els 3

casos de l'agost del 2020 en realitat es van registrar entre el març i l'abril anteriors; posteriorment, de maig a agost, segons les dades proporcionades, no hi va haver cap contagi

detectat al poble. Del març del 2020 al 22 d'agost del 2021, doncs, segons l'AQuAS, s'han registrat 171 casos positius en total a Sant Julià i Bonmatí.

PAU GIBERT, ENTRE LES MILLORS NOTES DE BATXILLERAT DE GIRONA CIUTAT

Pau Gibert Aguer, exalumne de l'escola de Bonmatí, va rebre el reconeixement de l'Ajuntament de Girona com a estudiant amb la millor nota de batxillerat del seu centre, el Montjuïc Girona International School. L'acte de reconeixement, que es va dur a terme el dimecres 30 de juny passat al Teatre Municipal de Girona, va reunir l'alumnat que havia obtingut les millors notes de 4t d'ESO, batxillerat i cicles formatius de grau mitjà (CFGM) de tots els centres de la ciutat aquest curs passat. Pau Gibert va acabar els estudis de primària a l'escola Sant Jordi de Bonmatí el curs 2014/15 i ara, havent acabat el batxillerat, començarà el grau en història a la Universitat de Girona. A la foto, Pau Gibert (amb la camisa blava) i un company, entre la tutora de batxillerat i la cap d'estudis del Montjuïc Girona International School..

WEB D'HISTÒRIA DE SANT JULIÀ I BONMATÍ

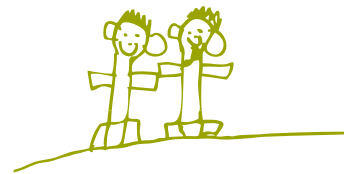
El dia de Sant Jordi del 2021 es va estrenar el portal web "Història de Sant Julià del Llor i Bonmatí. Un municipi jove amb moltes vivències" (www.historia.stjuliabonmati.cat). En aquesta web s'hi recullen articles, efemèrides, arxius fotogràfics, videogràfics i sons, tot relacionat amb la història local, així com també fons documentals i tots els números de la revista L'Amic en format pdf.

La web es manté viva amb la introducció continuada de més continguts i de les aportacions, els suggeriments i les esmenes que facin les persones que visitin aquest portal. Per aquest motiu s'hi pot trobar un formulari de contacte.

Historia.stjuliabonmati.cat ha estat possible gràcies al desenvolupament web creat el 2017 per l'actual regidor de Noves Tecnologies, Xavier Sarsanedas, i a l'ingent treball dut a terme amb anterioritat per Josep M. Quer en el seu blog historia-bti.blogspot.com, amb la col·laboració de la Mei Bescó en l'edició i composició dels textos.

Per a la provisió de continguts s'ha comptat també amb l'important fons historiogràfic local que Benet Valentí Guitart va recopilar i que ha quedat dipositat a l'ajuntament i a l'Arxiu Comarcal de la Selva.

"DE BONMATÍ A BONMATÍ. EL QUE BÉ S'APRÈN, MAI S'OBLIDA"

M. Carme Pou Puig va néixer al número 9 del carrer de Sant Ramon de Bonmatí l'any 1956 i va passar la seva infantesa a la Colònia. Els estudis primaris els va fer a l'escola de nenes situada a can Surroca (sobre l'actual bar La Cantonada), on "Doña Asunción", com anomenaven la mestra Assumpció Clotet Vila, a part de llegir i escriure i les matèries escolars, els ensenyava a cosir i brodar. "La filla de Doña Asunción, la senyoreta Ramona, també ens ensenyava a pintar, i havíem fet pintura sobre vidre, sobre làmines—recorda la M. Carmen—. I quan acabàvem el curs, la mestra organitzava una exposició de tots els treballs que havíem fet. I allò, a mi, em va marcar, perquè sempre més el meu somni va ser fer una exposició amb tot el que havia fet i anava fent."

Els pares, l'Àngel Pou Colomer i la Carme Puig Casteyó, que van regentar una petita botiga de "pesca salada" al carrer de Sant Ramon—coneguda com "cal Comediant"—, es van traslladar finalment a Santa Coloma de Farners amb els seus tres fills—la M. Carmen, en Carles i la Maria—. "Em vaig estar a Santa Coloma fins als 27 anys. Em vaig dedicar a la perruqueria i em va sortir l'oportunitat d'anar a Valladolid a fer de professora de l'acadèmia Henry Colomer. Allà, al cap d'un any, ja volia tornar cap aquí, però vaig conèixer el que va acabar sent el meu home i ja no me'n vaig moure..."

L'any 2002 li van proposar de fer una mostra a Tudela de Duero, on resideix, i va exposar una col·lecció de treballs fets amb punt de creu. Posteriorment va anar fent més exposicions i aquests mesos de juliol i agost passats en va fer una, la setena, al Centre Cívic de Bonmatí (a Catalunya prèviament ja havia exposat al Centre Cívic Ter, a Girona, el 2018). "Era el meu somni tornar a Bonmatí, el lloc on vaig néixer i on vaig aprendre a brodar, i muntar una mostra com aquelles exposicions de final de curs que fèiem amb Doña Asunción. Per mi, ha estat com tancar un cercle..., tot i que no queda tancat, perquè la vida continua! A més, el fet de fer aquesta exposició de Bonmatí just ara que tinc 65 anys, per mi té un sentit molt especial..." Al Centre Cívic, sota el títol *De Bonmatí a Bonmatí. El que bé s'aprèn, mai s'oblida*, va oferir un "petit tastet" de cada una de les sis exposicions que havia fer anteriorment, totes de temàtica i materials i tècniques diferents. Arran d'un curs de dones emprenedores fet a Valladolid, la M. Carme ostenta el títol d'artesana tèxtil que concedeix la Junta de Castella i Lleó.

A la foto, la M. Carme—segona per la dreta—, acompanyada d'una colla on hi ha antigues companyes i veïnes seves.

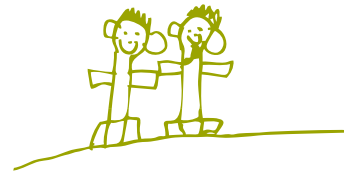
JORDI RECASENS REP LA MEDALLA DE L'ESPORT

Jordi Recasens Recasens va rebre el dia 11 de juny passat una de les Medalles de l'Esport que atorga la Representació Territorial de l'Esport de la Generalitat a Girona, amb la col·laboració de la Diputació, per distingir les persones més grans de 60 anys que treballen o han treballat anònimament i desinteressadament per fomentar l'esport i els seus valors.

Jordi Recasens va néixer l'abril del 1957 a Sant Julià del Llor, on va fer els seus primers xuts l'any 1967 amb l'equip d'alevins que va formar mossèn Lluís Solà amb nois de Sant Julià i Vilanna (vegeu la foto de la contraportada). Sobre aquests inicis, ell mateix explica: "La meva afició pel futbol comença de molt petit, quan als 9 i 10 anys segueixo el meu germà Emili que jugava amb els juvenils del CE Anglès. També als 10 anys amb el mossèn del poble formem un equip d'alevins, i juguem una miqueta amb els pobles veïns." Però de seguida se'n va anar al futbol de base de l'Anglès, on va continuar fins que, havent complert els 18 anys, l'Anglès el va cedir al Bonmatí, que debutava aquella temporada, la 1975/76, a la categoria regional. En aquella època al Bonmatí, va tenir com a companys Josep Pagès, Álvarez, Antoni Puig, Miquel Parramon, Jaume Cornet, Pere Borrell, Sixte Cornellà, Joan Piserra, Sebastià Serrano i Ernest Pol (tots a la foto de baix a la dreta). "A l'acabar la temporada, l'Anglès em va reclamar i vaig jugar les dues temporades següents fins que als 21 anys vaig anar a fer el servei militar." Just abans de marxar a la mili, la família de Jordi Recasens va deixar el domicili del carrer Nou de Sant Julià i es va traslladar a viure a la Celler de Ter. Quan va haver acabat el servei militar, va passar a formar part del primer equip del CF La Celler. Era la temporada 1979/80. "Vaig començar un vincle de 40 anys amb aquest club i una de les entitats més importants del poble. Vaig completar vuit temporades com a jugador del primer equip, essent capità

a partir de la quarta temporada, i fent tres temporades més amb l'equip de veterans del club, que es deien Bar Salvà. A l'acabar de jugar, als 34 anys, vaig començar a entrenar els alevins del club, on hi jugava el meu fill en Marc." I és així com va continuar vinculat a l'entitat cellerensa, primer com a entrenador i després, successivament, com a directiu i coordinador, fins que l'any 2000 va acceptar ser president de l'entitat esportiva. L'any 2020, després d'organitzar la celebració del centenari del club, va posar punt final al seu càrrec. Fora del cercle estrictament futbolístic, també va ser regidor d'Esports en el període del 2003 al 2007 a l'Ajuntament de la Celler de Ter.

EL PROCÉS DE SEGREGACIÓ, RECOLLIT EN UN LLIBRE

Ja som municipi. Procés de la independència de Sant Julià del Llor i Bonmatí.

Autor: Josep M. Quer Canaleta

Edita: Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Any de publicació: 2020

Les persones interessades a obtenir un exemplar del llibre, sense cap cost, el poden sol·licitar a l'ajuntament (telèfon 972 422 296 / info@stjuliabonmati.cat).

El 22 de febrer del 1983 la Generalitat va aprovar que Sant Julià del Llor i Bonmatí se segreguessin d'Amer i es constituïssin com a municipi propi. Tot el procés que es

va seguir fins en aquesta data i els anys immediatament posteriors és el que es recull en el llibre *Ja som municipi. Procés de la independència de Sant Julià del Llor i Bonmatí*, escrit per Josep Maria Quer. A part d'un seguiment exhaustiu de tots els tràmits administratius, el volum inclou les impressions posteriors a la segregació d'alguns dels seus protagonistes més destacats i un capítol dedicat a l'intent d'annexió a Bescanó que hi va haver a principis del segle XX (1907-1912).

La presentació del llibre *Ja som municipi* es va dur a terme el 20 de febrer passat a través d'internet (a causa de les restriccions per la pandèmia) i va consistir en un vídeo preenregistrat i, tot seguit, una taula rodona en directe a través de YouTube. En la xerrada hi van participar Xavier Piserra i Rogeli Taberner (regidors en el moment del procés de segregació) i Josep M. Masmiquel (periodista en aquella època), moderats per Josep Maria Quer.

Per a la confecció del vídeo de presentació es va pretendre recollir les impressions dels que llavors eren periodistes i van cobrir d'una manera o una altra tota la informació relacionada amb la segregació municipal: Emili Rams, Josep M. Masmiquel (que signava els seus articles amb el nom de "Món del Raval") i Carles Puigdemont. En aquest darrer cas, la col·laboració no va ser possible perquè els dies de gravació van coincidir amb l'activació del suplicatori de suspensió de la seva immunitat al Parlament Europeu. El vídeo de presentació, doncs, conté una salutació de l'alcalde, Marc Garcia; el testimoniatge d'Emili Rams i Josep M. Masmiquel, i una explicació de Josep M. Quer sobre el contingut del llibre.

Els vídeos, tant de la presentació com de la taula rodona, es poden veure al canal de YouTube de l'Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí.

Emili Rams

Josep M. Masmiquel

Rogeli Taberner

Xavier Piserra

Miquel Amargant Puigdemont

Entre els anys 1937 i 1938 a Bonmatí hi va haver un observatori pluviomètric que aportava dades al Servei Meteorològic de Catalunya, entitat que aquest any commemora el seu centenari. Si bé aquest observatori local sembla que no va tenir continuïtat, sí que hi ha algú que, potser sense saber-ho, ha agafat el relleu d'aquella tasca avui gairebé oblidada. Miquel Amargant, des de casa seva i a títol particular, ha estat anotant sense interrupció les dades pluviomètriques des del 1991. Ja té, doncs, un registre de més de 30 anys.

D'on va sorgir l'afició a portar un registre de la quantitat d'aigua que cau?

Als 18 anys vaig començar a treballar a la Safa a Medinyà i al cap de tres anys vaig entrar al laboratori. Allà, com que a la fàbrica necessitaven controlar molt bé la humitat perquè, si no, es trencaven els fils —pensa que el dia que feia tramuntana, a estiratge, es trencaven un 10 o un 15% dels fils—, al laboratori ens encarregàvem de vigilar que la humitat a l'interior es mantingués alta i constant i, a més, també controlàvem cada dia la pluviometria, la temperatura màxima i la mínima, el vent... Teníem un equip d'observació molt complet. Érem vuit o deu, i cadascú s'encarregava d'una cosa, i a mi em va tocar fer-me càrrec de la pluviometria. I tot ho apuntàvem a mà, fent

gràfics sobre paper mil·limetrat. En aquells gràfics, no només hi anotàvem el dia i la quantitat d'aigua que havia caigut, sinó que també hi fèiem constar les mitjanes de la pluviometria dels mesos anteriors. I aquesta feina de control que vaig fer durant 24 anys, quan vaig plegar de la Safa, la vaig continuar a Bonmatí. Vaig anar enregistrant les dades i fent els gràfics a mà, tal com ho fèiem a la fàbrica, però quan vaig acabar el paper ja no en vaig trobar cap d'igual, que tingués la mateixa qualitat, i ja m'ho volia deixar córrer... Però al final vaig decidir continuar —era el 2012—, però llavors ja ho vaig fer diferent: apuntant en una llibreta només el dia que plou i els litres, sense fer gràfics. De tota manera, sovint he volgut plegar, però sempre he anat continuant...

Les dades recollides a Bonmatí entre el 1991 i el 2011 consten en gràfics com els que es feien a la Safa.

Es podria dir que a Bonmatí es compleix la "norma general" que plou més a la primavera i a la tardor?

Si agafes un període curt de temps, per exemple de cinc o deu anys, veuràs que no sempre és així, perquè no sempre passa el mateix, hi ha anys que distorsionen la "norma general": algun cop ha plogut més al desembre o al gener que no pas la resta dels mesos d'aquell mateix any... Però com més dades tens, com més anys vas acumulant, més es va ajustant la corba de pluviometria a la típica dels països mediterranis: plou a la tardor, a l'hivern minva, puja a la primavera i baixa a l'estiu.

I els efectes del canvi climàtic, s'hi coneixen?

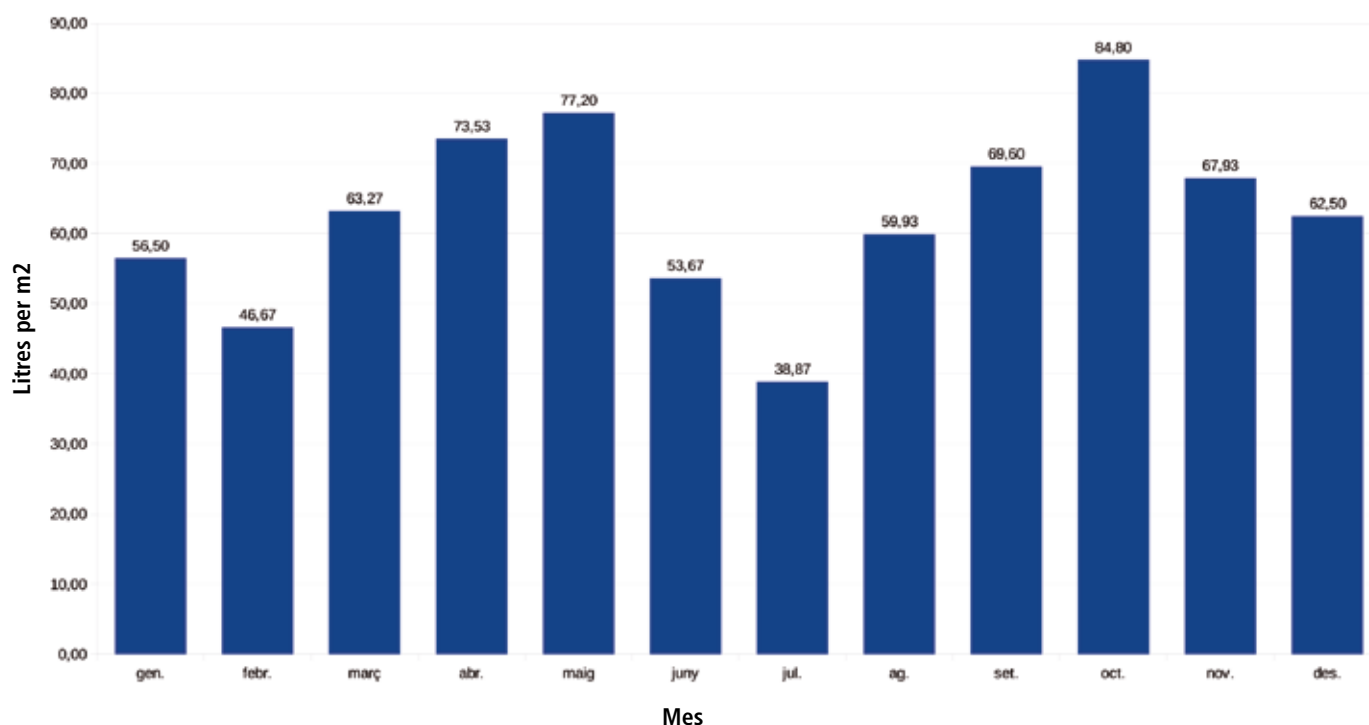
Aquí es produeix una curiositat... Fixa't: el 2017 va ser un dels més secs; l'any següent, el 2018, va ser el més plujós dels darrers trenta anys; el 2019 va tornar a ser sec, molt, i el 2020 va tornar a haver-hi una pluviometria molt alta... I això en els últims quatre anys! En trenta anys no s'havia donat mai una cosa així, no hi havia hagut mai aquesta alternança tan i tan pronunciada! Ara, a aquest any que som ara li tocava ser dels més secs, i de moment va pel camí, ja que en el primer semestre només han plogut 202 litres... Però ja ho veurem, això no és una regla de tres... De tota manera, on es coneixen més els efectes del canvi climàtic és als països de més al nord. Allà el clima i la pluviometria eren molt més regulars, però ara s'hi produeixen tempestes com aquí, cau molta aigua de

cop. Hem de pensar que, de fet, a Barcelona plou igual que a Londres, però l'aigua normalment cau d'una manera totalment diferent... Allà, posem per cas, potser plou dos-cents dies a l'any i a Barcelona cau la mateixa quantitat d'aigua en vint dies... Són coses de la latitud... Però allà ara les coses estan canviant, sí.

I amb totes aquestes dades recollides durant trenta anys, es poden veure coses curioses?

Mira, per exemple, vols saber el dia que ha plogut més en trenta anys a Bonmatí? Doncs és el 21 d'abril del 2020, amb 103 litres, però de tota manera en trobaríem d'altres en què la quantitat de pluja recollida és igual o molt similar. I el mes que ha plogut més dies va ser el gener del 1996, amb 16 dies (però no seguits, eh?), i es van recollir 242 litres. També és excepcional que al gener plogui tant, perquè sol ser un mes sec... Però aquell any, si mirem el mes anterior, el desembre del 1995, van caure 158 litres..., o sigui que entre els dos mesos, el desembre i el gener, va caure una barbaritat d'aigua: 400 litres! Ara tenim molt present el Glòria i ens sembla que va caure molta i molta aigua (236 litres en total el gener del 2020), però, en aquests trenta anys, hi ha hagut registres més alts..., no molts, però sí que n'hi ha hagut de més alts... I una dada important és la mitjana pluviomètrica d'aquestes tres dècades, que és de 754,47 litres per any.

Pluviometria mitjana entre el 1991 i el 2020

Fent una mitjana per mesos dels últims 30 anys, es veu que l'oscil·lació de la pluviometria a Bonmatí respon al que sol ser normal a la zona mediterrània.

I quin sol ser el mes que plou més, a Bonmatí?

Si comparem les dades d'aquests trenta anys, l'octubre és el mes més plujós. I el més sec sol ser el juliol. Però, ves a saber: ara, amb el canvi climàtic, al gener pot caure un aiguat i a l'octubre ni una gota... De tota manera, en trenta anys, només hi ha hagut 6 mesos que no hagi plogut gens ni mica... i el 2006 és l'únic any que vam passar dos mesos sense pluja. Poc o molt, doncs, aquí a Bonmatí sempre ha anat caient alguna gota...

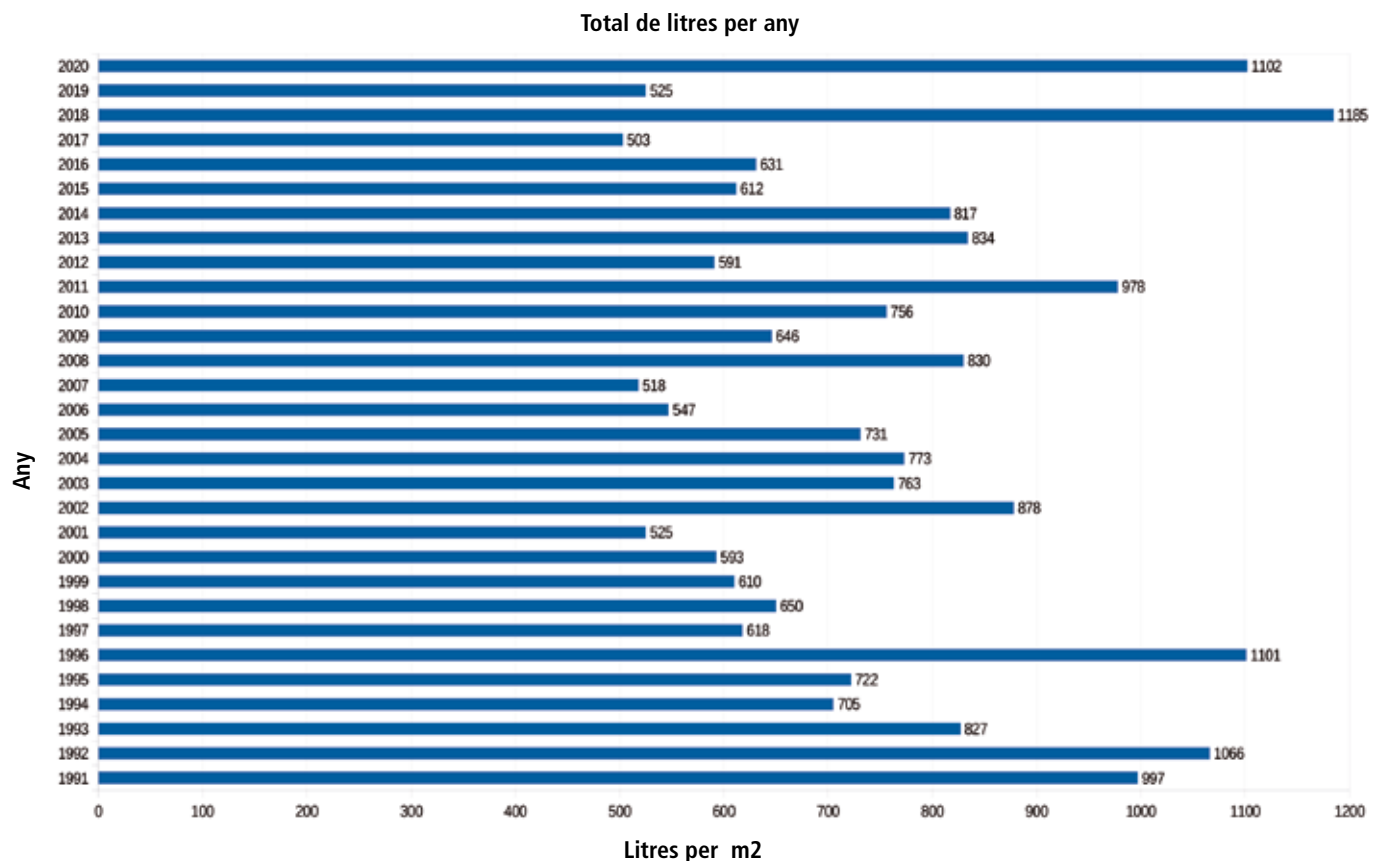
A la nostra zona, les dades de l'estació automàtica d'Anglès són les que es donen com a "oficials". Però, en pluviometria, sol haver-hi diferència entre el que plou a Anglès i el que plou aquí, a Bonmatí?

De vegades no hi ha diferència, però d'altres sí. Jo tinc companys a la Cellerà que també ho miren, i allà plou més que a Anglès i més que aquí... El riu hi influeix. Aquí, depèn d'on vinguin els núvols, plou més o menys, o gens... A Bonmatí, si la tempesta ve de la vall d'Hostoles –la vall comença al Pasteral, on desemboca el riu Brugent, i segueix amunt per Amer, les Planes i Sant Feliu–, plou aquí, sempre que els núvols creixin prou perquè arribin, és clar. Les tempestes baixen canalitzades, no han de travessar el riu... I això passa perquè a la vall d'Hostoles hi ha una falla geològica molt important... Pensa que de l'Hostal del Fang al pic més alt de la serra del Moro hi

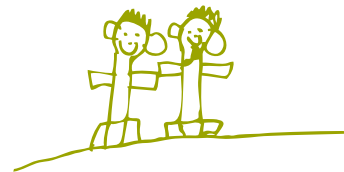
ha 900 metres de desnivell! És una falla important que provoca que les tempestes s'alimentin allà de l'aire que hi ha calent a baix, que puja com en una xemeneia, i així es generen els cumulonimbus. En creixen moltes, de tempestes, allà. I llavors arriben aquí segons el que hagi crescut el cumulonimbus... En canvi, si la tempesta i els trons són a Rocacorba, aquí no arriba i marxa cap a Salt i Girona i Banyoles... Algun cop cauen quatre gotes, però poca cosa... Per l'altra banda, quan cap a Osor queda negre, a la tempesta li costa travessar el Ter... Pot ser que aquí plogui, però poc, i les tempestes llavors solen baixar cap a Sant Martí Sapresa i Santa Coloma. I quan és primavera o tardor, si els núvols venen de la banda de llevant, llavors plou segur. Després hi ha les pluges "espanyoles", que en dic jo, les que travessen tota la Península, i aquestes, quan passen per aquí, deixen caure aigua, però poca... Resumint, que aquí, quan plou de debò, els núvols venen o bé de la vall d'Hostoles o bé de llevant. I a vegades no cau el mateix aquí que a Anglès...

Per fer un bon mesurament de l'aigua que cau, què cal tenir?

En primer lloc els pluviòmetres han d'estar situats a 5 metres de qualsevol edificació o arbre, perquè si hi són a prop i plou de cantó, llavors pot ser que es reculli menys aigua de la que

Del total de litres recollits anualment a Bonmatí, cal destacar la pronunciada alternança que s'ha donat en els últims quatre anys, del 2017 al 2020.

El vas mesurador va posat sobre la boca del cilindre que el protegeix i, alhora, li fa de dipòsit de l'aigua que pugui sobreixir.

cau realment. I també han d'estar a 1 m o 1,3 m d'altura, no poden estar arran de terra, perquè llavors també hi entren els esquitxos... I l'ideal és que el pluviòmetre estigui protegit perquè no s'evapori l'aigua: hem de pensar que l'aigua s'evapora molt ràpidament... En el meu cas, jo tinc un vas "de farmàcia", dels normals que mesuren fins a 40 litres, a dins d'un cilindre que va collat a una barra. Al coll del vas hi vaig fer un forat que fa de sobreexidor, de tal manera que, encara que el recipient s'empleni, l'aigua que cau de més no es perd sinó que va a parar a dins del cilindre, que al cap i a la fi fa de dipòsit. D'aquesta manera puc mesurar amb exactitud l'aigua que ha caigut encara que hagi superat la capacitat del vas. I després hi ha una cosa molt important: per fer un bon registre s'ha de mirar el pluviòmetre sempre a la mateixa hora. Jo sempre me'l miro a les 8 del matí. O sigui que si plou a la tarda, per exemple, m'espero que arribi l'hora de mirar-ho, fins l'endemà al matí... Ara, això sí: si plou a la matinada o a les 7 del matí, per exemple, l'aigua consta registrada com caiguda el dia anterior, i si plou a les 9, ja ho apunto com del mateix dia. Has de seguir un criteri i mantenir-lo sempre... I si marxo de casa uns dies o soc fora, sempre procuro que m'ho miri algú, algun familiar... Per fer un bon registre s'ha de ser molt constant... i reconec que costa...!

El pluviòmetre va "rebre" amb la pedregada que va caure el 30 de juliol passat. Però en Miquel, amb perícia, ja va arreglar el desperfecte i el recipient ja tornava a estar a punt per a la pluja següent.

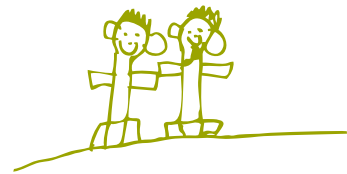
Anar mesurant i anotant les quantitats d'aigua que cau (pluja, però també pedra i neu) pot semblar una simple afició, però en Miquel aclareix que serveix per estudiar i explicar moltes altres coses. Per exemple, a ell mateix i a en Ramon Cros els va ser útil a l'hora d'elaborar l'inventari dels arbres singulars del terme de Sant Feliu de Pallerols (el poble natal d'en Miquel), un catàleg on la pluviometria ajuda a conèixer i entendre el creixement dels arbres.

Encara que en els gràfics d'aquesta entrevista no consti cap dada del 2021, donem fe que en Miquel continua mantenint viu el seu registre, i esperem que així sigui per molts anys més.

Quadre de dates

GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE	Total de litres per any
1991	37	87	141	30	153	37	8	49	52	86	56	997
1992	120	22	69	45	82	172	103	92	60	134	56	1066
1993	2	116	138	139	96	28	32	34	91	88	60	827
1994	27	43	27	51	24	30	11	14	161	191	56	705
1995	3	1	19	27	79	74	13	117	139	35	57	722
1996	242	47	47	71	82	57	35	39	88	80	136	1101
1997	95	4	0	47	41	137	44	45	32	23	88	618
1998	62	18	54	41	65	34	57	92	70	26	14	650
1999	95	2	36	39	94	44	57	28	58	58	61	610
2000	16	1	29	96	35	51	30	8	64	91	33	593
2001	99	35	39	25	50	21	48	12	81	34	74	525
2002	26	37	45	177	190	101	32	52	38	87	35	878
2003	44	155	33	23	41	12	32	22	70	193	33	763
2004	10	143	91	138	104	35	17	29	50	33	6	773
2005	1	102	38	23	50	30	34	99	116	143	95	731
2006	162	10	31	5	19	0	44	99	96	56	0	547
2007	3	54	30	124	67	34	7	124	2	46	2	518
2008	40	23	91	63	134	105	37	18	24	79	60	830
2009	65	47	62	143	36	32	24	51	71	79	15	646
2010	42	84	103	59	141	42	6	79	71	77	26	756
2011	40	9	184	65	68	65	120	32	32	80	282	978
2012	23	3	36	62	85	27	26	46	73	158	52	591
2013	16	50	171	100	100	30	57	110	20	32	129	834
2014	30	35	39	79	75	68	56	86	142	21	147	817
2015	12	25	111	22	26	56	42	131	110	15	62	612
2016	5	55	30	103	100	35	4	103	26	96	43	631
2017	96	53	60	36	9	21	51	34	82	45	7	503
2018	35	131	52	118	146	75	66	71	41	278	163	1185
2019	11	1	6	59	69	20	22	13	95	123	32	525
2020	236	7	86	196	55	137	51	69	33	57	158	1102
Totals per mesos												Total pluja en 30 anys
1695												22634
Mitjana mensual de 30 anys												Mitjana pluja en 30 anys
56,50												754,47

Registres mensuals realitzats a la urbanització Massana de Bonmatí entre el 1991 i el 2020

La xemeneia de can Torras, més de 100 anys d'història

Aquesta xemeneia, tan típica de les indústries de principis del segle XX, ha esdevingut amb el temps un símbol del nostre passat que, juntament amb les fàbriques i els habitatges de la colònia, ens recorda el nostre passat obrer i la raó de ser com a poble.

En aquest article es vol recordar la paperera Torras¹, establerta a la colònia des del 1903 i fins al 1945, fent un repàs del contracte que Salvador Torras Domènech va signar amb Josep M. Bonmatí l'any 1916 i en el qual s'establien els canvis que calia fer a la xemeneia ja existent.

Els germans Salvador i Paulí Torras Domènech varen arribar a Bonmatí, procedents de Sant Joan les Fonts, l'any 1903 a conseqüència de l'escissió de l'empresa "Sucesores de Torras Hermanos" que tenien conjuntament amb un cosí seu.

Prèviament, en data 4 de desembre del 1901, Salvador Torras Domènech i Manuel Bonmatí de Cendra havien signat un contracte de lloguer per la meitat de la segona nau que s'havia construït (l'altra meitat l'ocupava la raó social V. Casacuberta) que incloïa a més l'ús d'una força hidràulica de 200 HP procedents del riu Ter, així com els edificis i terrenys annexos, l'ús del xalet, les estances dels treballadors i els horts perquè els obrers poguessin conrear la terra.

La producció era de paper continu i la plantilla la integraven aproximadament cent treballadors. El personal era preferentment masculí i les feines eren eminentment especialitzades, és a dir que els treballadors necessitaven un període més o menys llarg de formació per poder portar a terme correctament la seva feina.

Una de les característiques del treball a la Torras era el bon tracte i l'entesa que existia entre amos i obrers, que no va propiciar cap conflicte ni vaga durant tots els anys que la paperera va estar a la colònia.

La xemeneia

Cap al 1910, amb motiu de la instal·lació d'una màquina de vapor per generar energia, es va construir una primera xemeneia d'altura inferior a la que coneixem actualment.

En una foto d'aproximadament el 1912, ja podem veure aquesta xemeneia traient fum.

Sembla que va ser precisament aquest fum el que va fer afegir un annex en el contracte que es va signar el 1916, que diu textualment:

VI.- Se obliga igualmente el arrendatario a sus costas, y antes de un año a contar desde esta fecha, a elevar la chimenea por él mismo construida en la fábrica ar-

¹Vegeu també <http://historia.stjuliabonmati.cat/history/la-paperera-torras>

Foto del 1912. Font: Arxiu Benet Valentí

rendada hasta la altura de veinte y cinco metros pudiendo el señor Torras apoyar en los edificios y terrenos del arrendador los tirantes o artefactos que sean necesarios para apoyar y asegurar dicha chimenea.

La xemeneia s'havia d'eleva fins a 25 m. perquè, segons sembla, i segons comentava Benet Valentí a la revista L'Amic núm. 2, el fum molestava a can Bonmatí. De fet, segons es pot comprovar a la foto del 1912, és molt probable que, segons com bufés el vent, tot el fum anés cap a la casa, cosa que suposava una molèstia important. Tan important, que es va voler deixar per escrit en el moment de la renovació del contracte que s'hi posaria remei en un període de temps més o menys curt.

El termini d'execució que es donava en el contracte era d'un any des del moment de la signatura, per la qual cosa cal suposar que entre el 1917 i el 1918 la xemeneia es va elevar fins a l'altura que coneixem actualment.

En una foto datada aproximadament l'any 1919 ja es pot observar que les obres d'elevació ja s'havien executat.

El contracte del 1916

El contracte que es va signar l'any 1916, que no deixava de ser la pròrroga ja establerta en el primer acord firmat el 1901 amb Manuel Bonmatí de Cendra, entrava en vigor el dia 1 de juliol del 1917 i ens aporta tot un seguit d'informació que ens ajuda a conèixer una mica les circumstàncies del moment i, en definitiva, la nostra història.

Aquesta renovació de contracte la va signar Josep M. Bonmatí com a successor de Manuel Bonmatí, mort l'any 1914.

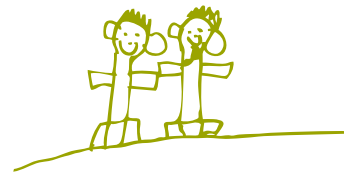
Posteriorment a aquesta renovació se'n va fer una altra, l'any 1931, que va portar més maldecaps i que, junt amb la venda de la colònia per part de Josep M. Bonmatí, va provocar la marxa de la paperera l'any 1945.

El contracte signat el 1916 concretament diu:

a).- La MITAD de la fábrica que tiene construida en su propiedad, entre el molino conocido por "Molí del Llor" anejo a la casa Bonmatí y el río Ter, cuya mitad de edificio-fábrica mide cuarenta y tres metros veinte centímetros de largo por veinte y ocho metros ochenta centímetros de ancho ocupando una superficie de mil doscientos treinta y nueve metros cuadrados, compuesta de planta baja y en parte de ella un piso superior

Foto del 1919. Font: Arxiu Benet Valentí

en una extensión de seiscientos diez y ocho metros cincuenta decímetros cuadrados, juntamente con un cuerpo de edificio contiguo y unido a la fábrica que ocupa una superficie de doscientos veinte y cinco metros cuadrados, así como los terrenos anejos a dicha fábrica, en una extensión de mil seiscientos metros cuadrados superficiales, situado a la parte Sur de la misma y al otro lado de un paso que existe junto a ella de diez metros de ancho, cuyos terrenos se consideran también comprendidos en este arriendo y se destinan a nuevas construcciones y huerto.

[Tal com s'ha comentat la paperera Torras ocupava la meitat de la segona nau, l'altra meitat l'ocupava la fàbrica Casacuberta.]

b).- LA FUERZA DE DOSCIENTOS CABALLOS efectivos de setenta y cinco kilográmetros para desarrollar la cual contando con un salto útil de doce metros, disfrutará el arrendatario de un caudal de agua de mil setecientos catorce litros veinte y ocho centilitros por segundo, o sea, dos séptimas partes del caudal de seis mil litros por segundo a que tiene derecho el arrendador en virtud de la concesión que a su señor padre y causante, otorgó el Gobernador Civil de Gerona en siete de Junio de mil ochocientos ochenta y seis y de la adquisición que se hizo de los derechos que obtuvo de Don Miguel Sala en virtud de la concesión que le fue otorgada por el mismo Gobernador Civil en la misma fecha y mes próximo en que se otorgó la anterior según antes queda expresado.

c).- Una TURBINA de doscientos caballos con regulador mecánico y transmisión principal adecuado todo ello al salto de que se ha hecho mérito y permitiendo absorber el caudal de mil setecientos catorce litros veinte y ocho centilitros en aguas normales y el de mil ochocientos veinte y siete en aguas abundantes, y otra TURBINA de treinta caballos, también hoy de propiedad del arrendador, que podrá continuar funcionando con el agua arrendada, situada junto a la anterior que instaló el arrendatario en fuerza de lo convenido en el pacto décimo-cuarto de la escritura de arrendamiento que firmó con Don Manuel Bonmatí y Cendra ante el Notario que era de esta ciudad Don Joaquin Volart y Pou, en cuatro de Diciembre de mil novecientos uno.

La força de l'aigua per obtenir energia era un aspecte molt important per a tota la indústria que es va assentar al voltant dels rius entre finals del segle XIX i principis del XX.

L'obtenció de l'autorització del governador civil l'any 1886, així com els drets de Miquel Sala, és el que va permetre a Manuel Bonmatí poder portar a terme l'obra constructiva de la colònia.

La indústria depenia de l'aigua i quan el cabal del riu era escàs, això provocava l'aturada de la producció i que els operaris no poguessin treballar, ni cobrar. Per això el contracte també establia que, per poca aigua que arribés, la paperera sempre n'obtindria dues setenes parts:

...en el caso de que por el canal de entrada circule un volumen menos de los seis mil litros citados, aseguren los vertederos que el volumen de agua que penetrará en el canal o turbina de la fábrica arrendada al propio señor Torras será el de dos séptimas partes del volumen total del agua que por el canal común circule.

El contracte també incloïa:

d).- Un cobertizo sencillo que se compone de un cuerpo de edificio cerrado que consta solamente de planta baja de cinco metros de altura y ocupa una superficie total de cuatrocientos noventa y cinco metros cuadrados.

e).- Un chalet o torre compuesta de planta baja y primer piso de catorce por dos metros de superficie.

f).- Una pieza de terreno destinado a cultivo de cinco vesanas poco más o menos y que explota ya el arrendatario desde hace un año.

g).- Desde luego quedan comprendidos en este arrendamiento todos los edificios anejos que han sido ya construidos por el arrendatario durante el plazo de arriendo transcurrido hasta la fecha y al terminar definitivamente este contrato quedarán tales edificaciones de propiedad del arrendador.

Tal com es pot veure, a part de la fàbrica i l'accés a l'aigua, l'arrendament també incloïa el xalet (que era ocupat per en Paulí Torras, ja que en Salvador tenia fixada la residència a Barcelona), així com tota una sèrie de terrenys destinats a horts, que eren dels que en feien ús els treballadors juntament amb l'habitatge de què més endavant es parla al contracte.

Per l'arrendament, s'estipulava un lloguer anual de 25.782 pessetes, que s'havia de pagar per semestres anticipats i en moneda metàl·lica d'or o de plata, però no en bitllets, encara que fossin de curs legal. Ens trobem en un moment en què tenia molt més valor la moneda que els bitllets, ja que aquests, encara que fossin de curs legal, estaven sotmesos a moltes més fluctuacions que no pas la moneda. De fet, en el contracte s'estipulava que si el pagament es feia amb bitllets, s'havia de complementar el pagament amb el descompte o la depreciació que tinguessin.

En el contracte també s'incloïen 12 habitacions (o estatges) per un import de 1.152 pessetes anuals. Aquests són els habitatges que tenia contractats per als treballadors. Semblen pocs pel nombre de treballadors que tenia la Torras en aquell moment, que eren al voltant de 100, per tant n'hi devia haver alguns que eren cedits o arrendats directament per la família Bonmatí.

D'entre el que podríem anomenar curiositats, en el contracte s'estipulava que no es treballaria en les festes de precepte sense obtenir prèviament una autorització de la diòcesi de Girona:

El arrendatario se obliga a no trabajar, si no es para reparaciones en la fábrica y sus dependencias, en los días que son de precepto según nuestra Madre Iglesia Católica sin obtener y presentar previamente al arrendador o quien haga sus veces la correspondiente autorización del Prelado de la Diócesis de Gerona.

Aquesta clàusula, que ja s'estipulava en el primer contracte, marca bastant la ideologia del moment i més tenint en compte que tant Manel Bonmatí com Josep M. Bonmatí eren del sector tradicionalista, que tenia com a lema "Déu, Pàtria i Rei".

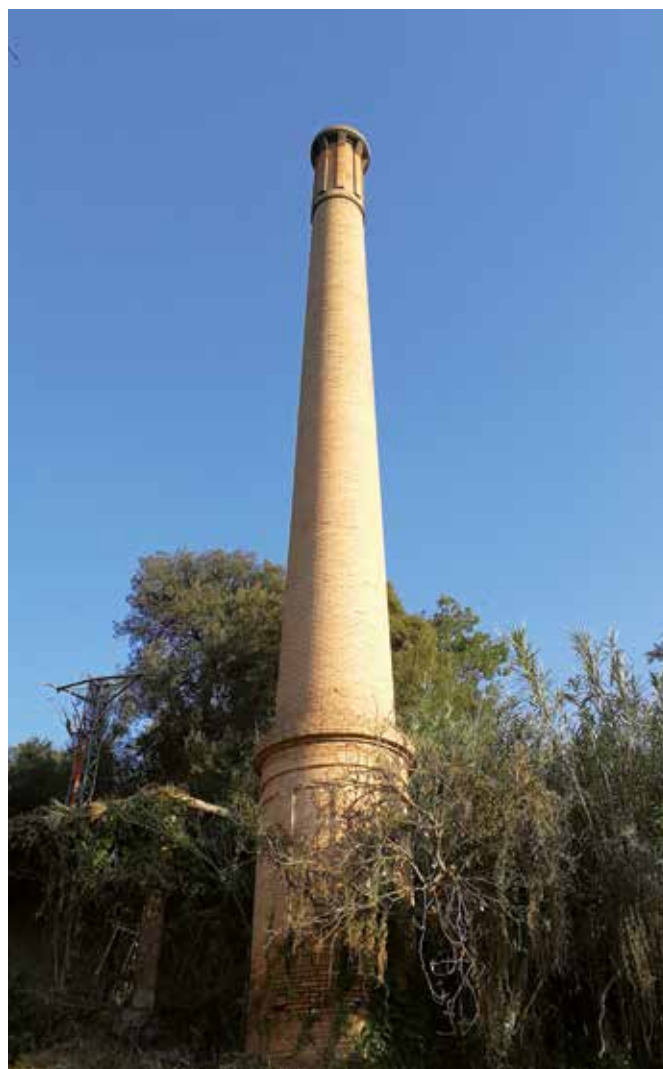
Una altra de les curiositats que s'estipulava en el contracte era l'obligació de pagar una quarta part de les activitats de beneficència, culte i ensenyament:

Se obliga el arrendatario a satisfacer la cuarta parte de los gastos relativos a la beneficencia, culto y enseñanza que para el bien común de la colonia acordaren el propietario y los arrendatarios, entendiéndose si además de los que hoy son arrendatarios de las fábricas contribuyese a tales gastos otra persona o entidad usuaria del agua o de la fuerza, lo que por aquel concepto satisficiera, será baja de la parte que el propietario y los actuales fabricantes o quien les suceda, han de contribuir.

El nombramiento del personal de enseñanza deberá también hacerse de acuerdo entre los arrendatarios y el propietario.

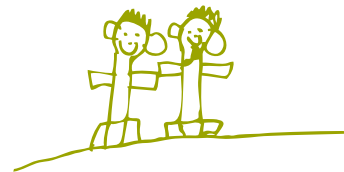
Tal com es pot veure, la contribució al benestar de la colònia no era una cosa voluntària sinó que ja venia especificada en el contracte i en certa manera estava lligada a l'ús de l'aigua.

Formalitzat a Barcelona el dia 23 de juny del 1916, aquest contracte notarial es va signar davant de dos testimonis i va ser inscrit en el registre corresponent. Era un acord que no deixava gaires punts per lligar i que preveia fins i tot els casos d'interrupció de l'activitat a llarg termini, tant per causes fortuïtes com per, tal com es diu, "alguna calamidad en el país, como guerra, peste o huelga que ocasione el paro total de las fábricas", una clàusula de salvaguarda, però una premonició clara del que més endavant va acabar passant.

La paperera Torras va deixar una empremta important al nostre poble. Una empremta que, malgrat els anys transcorreguts des de la seva marxa, encara la tenim representada per la xemeneia, que ha esdevingut tot un símbol de la seva època i del nostre passat.

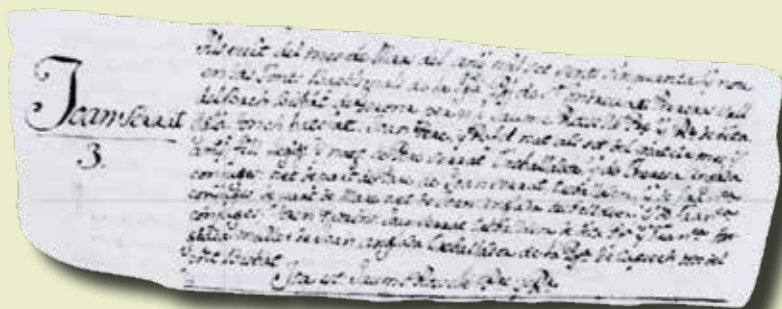
Josep M. Quer Canaleta

Construir un arbre genealògic

La història tant si és nacional com local sempre ha aixecat interès, i és relativament fàcil consultar llibres sobre qualsevol període o tema, escrits per reputats historiadors o per aficionats locals.

Per saber més sobre la història familiar, en canvi, és un mateix qui s'ha de posar en la pell de l'investigador per aconseguir la informació que busca. I una bona manera de començar-la és construint un arbre genealògic.

Una mica d'història

La genealogia és la disciplina que estudia l'ascendència i la successió de les persones i determina els seus parentius i aliances matrimonials mitjançant documentació fefaent. Aquesta, implica la recopilació dels noms de parents tant vius com difunts, i estableix la relació entre ells, per tal de construir allò que anomenem arbre genealògic.

Un arbre genealògic és una taula on es representen de forma gràfica les dades de naixement i defunció dels avantpassats i descendents d'una persona en concret. El mètode més conegut i utilitzat per a crear l'arbre és l'anomenat Sistema Ahnentafel, també conegut com el sistema de numeració de Sosa-Stradonitz —creat pel monjo espanyol Jerónimo de Sosa el 1676.

Aquest sistema dona el número 1 a l'individu la genealogia del qual s'exposa (el subjecte de la taula) i després el número dos al seu pare i el número tres a la seva mare. A cada home se li assigna un nombre doble del que porta el seu fill o filla ($2n$) i a cada dona se li dona un nombre doble del del seu fill o filla, més un ($2n + 1$). Així, els homes sempre porten nombres parells i les dones imparells.

Fonts documentals per a la recerca

La recerca genealògica utilitza registres històrics (civils, parroquials, notariais, militars, etc.) essent els naixements, matrimonis i defuncions la principal font

Subjecte (grau zero)	Pares Primer grau	Avis Segon grau	Besavis Tercer grau	Rebesavis Quart grau	Quarts avis Cinquè grau
efectiu de grau : $1 = 2^0$	efectiu de grau : $2 = 2^1$	efectiu de grau : $4 = 2^2$	efectiu de grau : $8 = 2^3$	efectiu de grau : $16 = 2^4$	efectiu de grau : $32 = 2^5$
1 : subjecte	2 : pare de 1	4 : avi patern (pare de 2)	8 : pare de 4	16 : pare de 8	32 : pare de 16
				17 : mare de 8	33 : mare de 16
					34 : pare de 17
					35 : mare de 17
			9 : mare de 4	18 : pare de 9	36 : pare de 18
				19 : mare de 9	37 : mare de 18
	5 : àvia paterna (mare de 2)	10 : pare de 5		20 : pare de 10	40 : pare de 20
				21 : mare de 10	41 : mare de 20
					42 : pare de 21
					43 : mare de 21
			11 : mare de 5	22 : pare de 11	44 : pare de 22
				23 : mare de 11	45 : mare de 22
	6 : avi matern (pare de 3)	12 : pare de 6		24 : pare de 12	48 : pare de 24
				25 : mare de 12	49 : mare de 24
					50 : pare de 25
					51 : mare de 25
			13 : mare de 6	26 : pare de 13	52 : pare de 26
				27 : mare de 13	53 : mare de 26
3 : mare de 1	7 : àvia materna (mare de 3)	14 : pare de 7		28 : pare de 14	56 : pare de 28
				29 : mare de 14	57 : mare de 28
					58 : pare de 29
					59 : mare de 29
			15 : mare de 7	30 : pare de 15	60 : pare de 30
				31 : mare de 15	61 : mare de 30
					62 : pare de 31
					63 : mare de 31

Representació del Sistema Ahnentafel

d'informació. A l'Estat espanyol, el registre civil s'instaurà l'any 1870, per això, per a dates anteriors, el més habitual és la consulta dels registres parroquials, instaurats pel Concili de Trento de 1563 on es van dictar les normes que havien de seguir els rectors de les parròquies d'arreu d'Europa a l'hora d'anotar, primer en fulls solts i després en llibres, els actes sacramentals que administraven als fidels.

Després de la Guerra de Successió (1714), la nova administració borbònica va prendre consciència de la importància que tenien els llibres parroquials demanant expressament als rectors que en tinguessin especial cura. Dissortadament, els arxius parroquials han estat objecte del descontentament de la població en diverses ocasions, sobretot durant el segle XIX amb la Guerra del Francès i més endavant, durant les guerres carlines on hi hagué assalts i cremes de llibres sacramentals per la creença que servien per controlar una població que volia viure lliure de cap control. I al segle XX, durant la Setmana Tràgica (1909) i la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) també es van viure episodis d'assalts i de cremes d'esglésies i rectories, fent que no hagin arribat als nostres dies tots els llibres de totes les parròquies.

Al tombant dels segles XVII i XVIII s'assoleix, en termes generals, un alt grau de rigor, tant en el registre de totes les dades com en la conservació. En aquests moments és quan els rectors donen més dades a l'hora de fer les inscripcions: noms de baptisme, dia de naixement, nom dels pares i dels avis amb la seva procedència, nom dels padrins... Contràriament al que passa als primers llibres, on a vegades sols apareix una data de baptisme i un cognom fent que cada vegada la recerca sigui més difícil.

On es poden consultar els llibres?

En un principi l'única manera de revisar els llibres parroquials era demanar permís per a consultar-los a la mateixa parròquia estant subjecte a la disponibilitat que pogués tenir el rector, o desplaçar-se fins a l'Arxiu Diocesà de Girona i consultar-los digitalment en una de les seves sales. En els últims temps, però, l'Arxiu ha actualitzat el servei i ja no és necessari desplaçar-se fins a Girona, podent-se consultar còmodament des de casa, entrant al web arxiuadg.org i registrant-se de forma gratuïta¹.

La web familysearch.org també permet (registrant-se de forma gratuïta) cercar en els llibres parroquials de la diòcesi de Girona, i en d'altres de més de 110 països. A més,

et dona l'opció d'anar introduint totes les dades dels teus avantpassats i crear un arbre familiar digital, trobant-te a vegades amb branques ja fetes per un altre usuari.

Quatre notes abans d'anar per feina

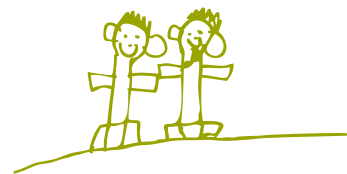
Un cop asseguts davant l'ordinador hem de tenir molt clar que no serà una feina fàcil i que haurem d'anar superant diversos entrebancs: 1. Molts dels llibres contenen índexs que faciliten la recerca però no tots el tenen i aquests s'han de revisar pàgina per pàgina. 2. Un altre entrebanc recurrent és desxifrar la cal·ligrafia d'algun dels rectors, i això sense tenir en compte que podem trobar pàgines on la ploma tenia massa tinta i ha traspassat a la següent, o pel contrari la ploma s'havia carregat poc i el text quasi es fa impossible de llegir. 3. Anys enrere la mortalitat infantil era molt elevada per això en els llibres de defuncions es fa la distinció entre albat i cos, el primer es refereix sempre a un menor, mentre que el segon és com s'anomena als adults. 4. Les dones un cop es casaven passaven a adoptar el cognom del marit. Fins i tot un cop vídues quan es tornaven a casar en segones núpcies les podem trobar inscrites amb el cognom del primer marit i no pas amb el seu patern. 5. En els registres anteriors al segle XX —abans de la instauració de les normes de Pompeu Fabra—, és molt fàcil trobar el cognom que estem cercant escrit de diverses maneres. 6. Amb la llei de protecció de dades aprovada els últims anys és pràcticament impossible consultar per via telemàtica els registres dels últims cinquanta anys...

A vegades, doncs, la recerca pot resultar una mica frustrant sobretot pel munt d'hores que hi dediques i moltes vegades sense obtenir-ne resultats, però quan per fi trobes l'avantpassat que buscaves et desapareixen les ganes que poguessis tenir de rendir-te.

Si se us ha despertat l'historiador que porteu dins i us decideu a iniciar el vostre arbre familiar, no puc fer més que desitjar-vos... bona cerca!

Anna Serrat Graboleda

¹ La digitalització dels documents és una feina laboriosa que es va fent de mica en mica. Pot ser, doncs, que el llibre que estiguem buscant no hi aparegui encara i hàgim de desplaçar-nos obligatòriament.

Bàsquet femení a la colònia

L'any 1955 es va formar a Bonmatí un equip de bàsquet femení. La primera referència escrita que es troba d'aquest equip és amb motiu de la festa de l'*Alliberament* d'aquell any:

El equipo de Bonmatí venció al de Sindicadas de Gerona

En la vecina población de Bonmatí y formando parte del programa de actos y festejos organizado por el Ayuntamiento con motivo de la Fiesta de Liberación, contendieron en encuentro amistoso el equipo de Sindicadas de Gerona y el de la Escuela-Hogar de aquella población.

Resultaron vencedoras del mismo las muchachas de Bonmatí, que gracias a su entusiasmo y tesón pudieron superar la mejor clase de sus adversarias. Terminó el encuentro en el resultado de 11 a 10, habiendo finalizado el primer tiempo con ventaja gerundense (6 a 5).

El equipo local logró el encesto de la victoria en el último minuto del encuentro, habiendo hasta aquel momento llevado ventaja siempre el equipo gerundense.

El encuentro, que fué del agrado del numeroso público asistente, fué presidido por el señor Alcalde y demás autoridades y jerarquías de la población.

La notícia també ens diu qui formava part d'aquell equip, enumerant els cognoms de les jugadores: Piñol (Ramona), Boix, N. Pérez (Nieves), C. Pérez, Guix (Genoveva), Torrent (Maria) i Recasens.

L'equip femení que es va formar a Bonmatí s'entrenava i jugava a la plaça, en una esplanada que havien habilitat entre l'entrada a la colònia i el riu (on ara hi ha l'oficina de La Caixa). L'empresa Textil Armengol va patrocinar tot el que fos necessari per a l'equip: les pilotes, les cistelles... Els taulers per aguantar les cistelles els va fer en Josep Maria Massa, el fuster de la colònia. L'equipament era un vestit pantaló que van fer les mateixes jugadores amb roba que els va donar

Textil Armengol. La confecció se la van fer amb l'ajuda de la mestra de l'escola de les nenes, Assumpció Clotet Vila, més coneguda com Doña Asunción, que a les tardes s'encarregava d'activitats d'educació no formal (cosir, pintar...). La mestra els tallava els vestits i elles, quan plegaven de treballar, se'ls cosien. El vestit era de color verd clar i a sobre hi duïen una armilla amb el número.

L'entrenador era en Manel Torrent, conegut també com en Manel paleta, perquè feia aquest ofici a la fàbrica Armengol. Els dissabtes s'entrenaven i els diumenges feien els partits. Havien anat a jugar a Girona, a Bordils..., i per desplaçar-se agafaven el tren.

Els partits eren molt concorreguts: hi havia molta expectació a la colònia. El públic, dret, envoltava la pista, que era de terra, i fins i tot les galeries dels pisos que donaven a la plaça s'emplenaven de públic.

Aquell any 1955 van sortir diferents cròniques a la premsa sobre aquest equip i els tornejos que es disputaven. Així, el 24 de febrer del 1955, al mateix diari Los Sitios apareixia una crònica sobre el partit amistós que va disputar l'Escuela-Hogar de Bonmatí, com se l'anomenava, a la pista de l'equip de Sindicadas de Bordils. En aquella ocasió, però, el resultat no va ser favorable al conjunt bonmatinenc i el redactor va voler consolar i animar les jugadores:

Neta victoria del equipo de Sindicadas de Bordils Venció al de la Escuela-Hogar de Bonmatí (50-12)

El pasado domingo, en Bordils, contendieron en encuentro amistoso, como preparación y puesta a punto ante los próximos Campeonatos provinciales que para equipos de Sindicadas organiza la Obra Sindical "Educación y Descanso", los cinco de Bonmatí y el de la antes citada localidad, actual Campeón provincial de la Primera Categoría de la Sección Femenina.

[...]

El equipo de Bonmatí no debe desanimarse por el resultado. Debe pensar que se enfrentó al mejor equipo provincial y ya hizo bastante con poder marcarle doce puntos. Sus componentes tienen inmejorables condiciones para la práctica de este deporte, y esperamos que en el próximo Campeonato provincial, frente a equipos de su categoría, logren excelentes resultados."

Aquest campionat provincial que s'esmenta en aquesta crònica es va començar al cap de poques setmanes, tal com es recollia en una notícia publicada a Los Sitios el dia 26 de març brodada amb retòrica de l'època:

Dió comienzo el Campeonato Prov. de Sindicadas

La Obra Sindical de "Educación y Descanso", en este caso conjuntamente con la Sección Femenina, ha organizado los Campeonatos Provinciales de Sindicadas, que tanto éxito registraron en las pasadas temporadas y que ha sido el paso más firme hacia la captación al deporte de la juventud sindical.

[...]

Los Campeonatos Provinciales de Sindicadas abrieron la temporada el pasado sábado, día 19, y registraron los siguientes resultados:

Sindicadas de Bordils, 40. - Sindicadas de Ullá, 8.

Escuela Hogar de Bonmatí, 13 - Empresas Varias Gerona, 20.

[...]

La próxima jornada puede ser decisiva, pero sean cuales fueren los resultados, se habrá logrado el objetivo primordial: Aunar aún más el espíritu de colaboración de las mujeres, en este caso dentro el aspecto deportivo, tan magníficamente encauzado por la Sección Femenina y la Obra Sindical de "Educación y Descanso".

Es desconeix quin va ser el resultat d'aquell campionat, però sí que consta publicat el 21 d'abril que estava a punt de començar el campionat provincial organitzat per la Secció Femenina de FET y de las Jons:

El campeonato provincial comenzará el próximo domingo

El próximo día 24 de abril darán comienzo los Campeonatos provinciales de baloncesto, categoría mayores, organizados por la Regiduría de Educación Física de la Sección Femenina de FET y de las JONS. El campeonato se efectuará por sistema de todos contra todos, en cuatro grupos, tomando parte en él once equipos de las locales de Gerona, Blanes, San Feliu de Guixols, Bañolas, Bordils, Puigcerdá, Ullá, Bonmatí, Cassá de la Selva, Port-Bou y Tortellá. En las locales donde hubiere más de un equipo, se efectuará antes entre ellos un sistema de eliminatoria presentándose al Campeonato solamente uno. El 22 de mayo tendrán lugar las finales en Gerona.

D'aquest campionat, a Los Sitios només se'n troba una notícia, apareguda el 5 de juny:

Primera jornada del Campeonato Provincial de la Sección Femenina, por lo cual las Gerundenses han conseguido emparejar a sus próximas adversarias, el equipo Bordilense, en la clasificación general.

Passat aquell estiu, a la tardor es va tornar a organitzar el campionat provincial de la Secció Femenina, segons consta anunciat el 13 de novembre al mateix diari gironí:

Primera jornada del Campeonato Provincial de la Sección Femenina

Con la participación de los equipos clasificados en la Fase Previa, celebrada durante la primavera, Sindicadas Bordils y Bonmatí y los de la Sección Femenina de Gerona y Bañolas, vencedores, respectivamente, de cada grupo, dará comienzo hoy la fase final del campeonato provincial de la S. F. Interesante se presenta este campeonato entre los mejores equipos femeninos de esta provincia, ya que además de disputarse en el mismo la supremacía Provincial, los dos primeros equipos clasificados serán los representantes gerundenses en los Campeonatos nacionales de la S. F. a celebrar durante el año 1956.

Bordils y Gerona, que juntamente con el equipo de Santa Coloma de Farnés son los únicos que han logrado escribir su nombre como vencedoras de esta Competición Nacional, son los más firmes candidatos para lograr el triunfo aunque deberán emplearse a fondo, ya que el Bañolas y el Bonmatí, especialmente el primero, son adversarios dignos de tenerse en cuenta.

El campo de la piscina será hoy escenario de la primera jornada que enfrentará a Bañolas y Bordils y Bonmatí y Gerona.

Los encuentros darán comienzo a las 11 de la mañana y el orden del programa será el siguiente: a las 11, Bañolas-Bordils; a las 12, Gerona-Bonmatí.

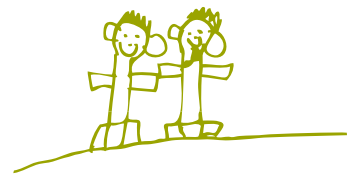
Després d'aquesta última notícia, el diari Los Sitios no en va publicar cap més sobre aquest campionat. La Genoveva Guix i la Maria Torrent recorden que, quan van plegar elles, l'equip no va tenir continuïtat.

L'equip de Bordils, a la dreta de l'àrbitre, i l'altre es desconeix quin és. En aquella època de dictadura era obligatori cantar el "Cara al sol" i fer la salutació feixista abans de començar el partit.

(Font foto: web Banc de Memòria Digital de Bordils.

Recull de recursos de la història del nostre poble)

Salut

QUÈ ÉS LA TERÀPIA OCUPACIONAL?

Al llarg de la vida consultem diferents professionals perquè ens assessorin o ens ajudin en situacions en què ens trobem, com quan ens fa mal l'esquena o tenim una contractura, que anem a un fisioterapeuta; si tenim la grip, anem al metge; si ens sentim deprimits, al psicòleg, o si tenim problemes per parlar, al logopeda... Sovint moltes d'aquestes situacions ens afecten en les activitats diàries. I si tenim problemes per fer les activitats diàries? Sabem a quin professional podem recórrer? Doncs la teràpia ocupacional és aquesta professió que s'encarrega de prevenir que les persones no tinguin problemes a l'hora de realitzar les seves activitats i vetllar perquè puguin realitzar les seves ocupacions diàries tot i les dificultats físiques, psicològiques o socials que hi puguin haver.

Aquesta professió sociosanitària és un grau universitari que a Catalunya s'estudia a la Universitat de Terrassa-UAB i a la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya. El pla d'estudis inclou formació en patologia, fisiologia, anatomia, psicologia i sociologia, entre d'altres, per això les terapeutes ocupacionals tenen un profund coneixement tant de la part física com de la psicològica o social de l'ésser humà, ja que l'estudien per analitzar les interferències que es puguin donar en les diferents activitats i els entorns per després tractar-les. Degut al seu ampli ventall d'actuació, existeixen diferents especialitzacions en diferents àrees, com ara neurorehabilitació, gent gran, salut mental, rehabilitació física o infància. Però sempre

amb un tret característic: el de l'ocupació com a centre de la intervenció.

Les *ocupacions* són les activitats amb significat que una persona realitza al llarg de la seva vida: les persones sempre estem ocupant el temps d'una manera o una altra, i les ocupacions varien també depenent de si som infants, adults o jubilats. Poden ser activitats domèstiques, de cura dels altres, relacionades amb la feina, els estudis, l'oci i fins i tot les relacionades amb el descans; totes elles influeixen en la nostra salut i el nostre benestar.

Existeixen diferents motius pels quals una persona pot veure afectat el desenvolupament de les seves activitats; alguns exemples poden ser les seqüeles d'un ictus, accidents que lesionin alguna extremitat o impedeixin el seu funcionament, com per exemple amputacions, cremades, artritis, malalties com l'Alzheimer, l'autisme, el càncer, i també hi ha altres situacions com dificultats en la gestió de l'estrès, trastorns alimentaris, de conducta, addiccions o mals d'esquena.

L'objectiu de la teràpia ocupacional és que la persona pugui realitzar les seves ocupacions, les que siguin importants per a ella, i per això s'utilitzen diferents mètodes tenint en compte la participació de la persona, els seus interessos i els seus valors.

A la fotografia (cedida per L'Impuls-Espai de Salut) es pot veure una taula de mans que utilitzen les terapeutes ocu-

pacionals per treballar la funció de la mà. En aquest cas, la terapeuta ocupacional analitzaria l'activitat que la persona no pot realitzar, veient els diferents moviments necessaris de la mà, i el pla d'intervenció inclouria la utilització de la taula de mans per realitzar una sèrie d'exercicis amb què treballaria els moviments i músculs necessaris per acabar traslladant-ho a l'activitat que es vol realitzar. Aquest és sols un exemple concret, però de la mateixa que s'utilitza la taula de mans també es podria recórrer a altres activitats perquè la persona pogués aconseguir realitzar els moviments.

La figura de la terapeuta ocupacional està present en diferents equips interdisciplinaris o multidisciplinaris, com ara en centres de gent gran, sociosanitaris, cures paliatives, rehabilitació física en hospitals o en salut mental, i recentment, arran del covid, s'han inclòs també en alguns equips de cures intensives, com a professionals experts en minimitzar els riscos de pèrdua d'autonomia durant aquesta situació tan complicada.

Tothom en algun moment donat pot veure alterat el seu desenvolupament en les activitats quotidianes, i ara ja sabem que les terapeutes ocupacionals són les professionals preparades per poder fer un acompanyament cap l'autonomia en les activitats, així que si en algun moment ens trobem en aquesta situació en què les nostres acti-

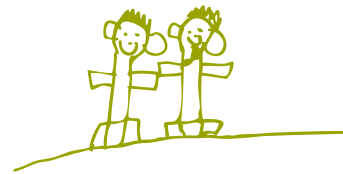
Fotografia (cedida per L'Impuls-Espai de Salut)

vitats i rutines es veuen alterades, podem considerar la possibilitat de visitar una terapeuta ocupacional. A la infografia que acompanya aquest text es pot veure altres casos en què es pot consultar una terapeuta ocupacional.

Dunia Flores

@iogaterapiaocupacional

Medi ambient

PROJECTE GAT. ELS GATS DE CARRER

La Carme, la Laia i la Sílvia formen part de l'equip de 14 persones que s'han donat d'alta com a alimentadores i col·laboradores del Projecte Gat a Sant Julià i Bonmatí.

Els gats formen part de la fauna urbana i un bon nombre d'ells viuen dins els habitatges humans com uns membres més de la família. A poc a poc s'ha anat transformant la seva funció tradicional de controlador biològic per la d'animal de companyia, guanyant adeptes i aconseguint fer-se un lloc a les nostres llars per la seva forma de ser.

La manca d'escrúpols i d'educació d'algunes persones, junt amb les característiques pròpies del seu caràcter independent, fan que el creixement del nombre de gats de carrer sigui una realitat en els nostres municipis. Colonitzen espais urbans on troben aliment i aixopluc. Això, unit al fet de no tenir depredadors, permet que els col·lectius de gats es reproduïxin ràpidament i fàcilment i que arribin a assolir poblacions desmesurades i conflictes amb els veïns.

Una femella pot cadellar una quinzena de gats a l'any. Aproximadament la meitat d'aquests gats sobreviuran i, cap als cinc mesos, les joves femelles ja poden tenir les seves pròpies cries.

A vegades a l'ajuntament es reben queixes sobre problemes relacionats amb les colònies de gats de carrer, per part de persones que viuen al poble.

És per això que l'Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí va apostar per iniciar el Projecte Gat de la Fundació Fauna.

El Projecte Gat és un projecte mediambiental i de salut pública elaborat per la Fundació Fauna que es va iniciar i implementar en diversos municipis catalans fa més de 14 anys amb uns resultats molt positius. Al municipi l'hem iniciat aquest mes de juny passat.

Control de les colònies de gats de carrer

Per harmonitzar la convivència i evitar conflictes entre els gats de carrer i les persones que se'n senten perjudicades, el Projecte Gat aplica el programa CER (captura-esterilització-retorn). És un sistema per controlar la natalitat dels gats d'una colònia consistent en capturar-los mitjançant gàbies trampa, portar-los a un centre veterinari per esterilitzar-los i retornar-los a la colònia d'origen. A fi d'identificar els gats esterilitzats, el veterinari els marca amb un tall a l'orella.

Aquesta feina la realitzen les mateixes persones que gestionen les colònies de gats de manera desinteressada, els o les alimentadores. Però, a banda d'alimentar aquests gats, aquestes persones es converteixen en les gestores de les colònies informant de qualsevol fet que pugui sorgir a la seva colònia. Aquestes persones són formades per la Fundació Fauna per tal que es converteixin en la figura del bon alimentador/a. Els alimentadors/res moltes vegades

reben represàlies d'altres persones, però fan una tasca indispensable que vetlla pel benestar dels gats però també dels veïns i s'han de respectar.

L'esterilització, lluny de perjudicar els gats, soluciona molts problemes conductuals. Desapareixen els marcatges, les baralles i miols propis de les èpoques de zel. Per això cal que els propietaris de gats els identifiquin amb el corresponent xip, els censin a l'Ajuntament i els esterilitzin.

Per aquestes i moltes d'altres raons, des de l'Ajuntament es va apostar per aquest model de solució ètica ja implantat àmpliament i utilitzat en altres municipis.

Aquest mètode de treball permet assolir un equilibri mitjançant l'esterilització dels gats i la gestió adequada de les colònies, evitant així la superpoblació felina, sense la necessitat d'arribar a la captura i el posterior trasllat als centres de recollida d'animals.

Els avantatges d'aquesta proposta són:

- Baix cost: Efectivament, en comparació amb altres mètodes que tenen un cost més elevat (recollida, manteniment en "gossers" municipals, eutanàsies, etc.), la nostra proposta té un cost reduït.
- Resultats més efectius: Aquest mètode suposa la solució definitiva enfront d'altres que només solucionen el problema de manera provisional, ja que no eliminen l'origen del problema i tornen a aparèixer nous focus de superpoblacions felines.

És molt important que ningú alimenti els gats fora de les zones controlades. Alimentar-los sense esterilitzar-los només serveix per perpetuar la superpoblació i les seves conseqüències negatives tant per al veïnat com per als animals.

En les operacions d'esterilització, a la clínica veterinària també fan una petita marca a l'orella del gat per identificar els exemplars que ja han estat operats.

A través de les persones col·laboradores del Projecte Gat també es dona la possibilitat de tenir gats en adopció.

Recorda que:

1. Si detectes una colònia de gats urbans, informa'n l'Ajuntament (Tel. 972 422 296 / info@stjuliabonmati.cat)
2. Està totalment prohibit alimentar gats de carrer sense disposar del carnet d'alimentador autoritzat. Si vols formar part del Projecte Gat, posa't en contacte amb l'Ajuntament.
3. Si convius amb un gat, cal identificar-lo i inscriure'l en el cens municipal.
4. Respecta la feina (alimentació i esterilització de gats) que fan els alimentadors/res.

David Serramitjana

Director i biòleg de la Fundació Fauna

Medi ambient

CAP A UN FUTUR SOSTENIBLE: LA CALDERA DE BIOMASSA

L'octubre del 2020 es va posar en funcionament la caldera de biomassa que subministra aigua calenta per a calefacció a l'escola Sant Jordi, al Centre Cívic i als vestidors del camp de futbol.

Aquest projecte ha tingut un cost de 137.784,83 euros (IVA inclòs) i ha estat possible materialitzar-lo gràcies al FEDER (Fons Europeu de Desenvolupament Regional), la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí. En el finançament hi han participat en un 50% el FEDER, en un 25% la Diputació i en un 25% l'Ajuntament, que també ha cobert l'IVA total de tot el projecte.

Tot i que és una inversió força alta, es calcula que el temps d'amortització aproximat és de 18 anys.

L'empresa Bover Gutiérrez SL va ser l'encarregada de la instal·lació de la caldera i d'una xarxa de calor als equipaments municipals i també és la responsable de subministrar els combustibles corresponents per obtenir l'energia tèrmica i de portar el manteniment de la instal·lació i la gestió energètica dels edificis. Durant un període de 5 anys, el funcionament i el manteniment anirà a càrrec de la Diputació i, passat aquest termini, la gestió passarà a dependre de l'Ajuntament.

La instal·lació de la caldera de biomassa i xarxa de calor a Bonmatí forma part del projecte Bebiomassgi, que gestiona la Diputació de Girona i es beneficia del pla d'ajuts del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) que atorga la Generalitat.

Plafó 1 que es pot veure a la paret de la caseta que conté la caldera

Per què és important que el nostre municipi tingui una caldera de biomassa?

Un dels principals problemes que té la humanitat, a part de la Covid-19, és el canvi climàtic. Hi ha una sèrie de gasos d'efecte hivernacle que afavoreixen l'escalfament de la Terra i, consegüentment, l'augment d'episodis de fenòmens meteorològics (pluges torrencials, sequeres, huracans...) amb efectes devastadors. D'aquests gasos, el diòxid de carboni o CO_2 és el principal causant del canvi climàtic i es produeix en la combustió dels combustibles fòssils, llenya, etc.

El carbó, el petroli i el gas natural provenen de restes d'organismes que van fossilitzar-se en èpoques remotes i el carboni que contenien va quedar emmagatzemat durant milions d'anys sota terra. Quan s'extreuen i es cremen s'aboca a l'atmosfera una gran quantitat de carboni

que havia estat "segrestat" i per tant no afectava el sobreescalfament terrestre.

Quan cremem biomassa (fusta, pèl·lets, estella, clova de pinyons, etc.) estem abocant carboni contingut en els vegetals que prèviament l'han fixat en la fotosíntesi; es tanca així el seu cicle i no s'afavoreix el canvi climàtic. És, doncs, un recurs sostenible perquè es crema amb la mateixa velocitat que es produeix.

Els beneficis que ens aporta aquesta caldera no només són ambientals: balanç de CO_2 neutre, reduïda petjada ecològica, zero emissions d'òxids de sofre i de nitrogen (causants de la pluja àcida), etcètera, sinó també econòmics: incentivació de la gestió forestal sostenible, ús de combustible de km 0, reducció de la dependència energètica de països tercers, etcètera, i socials: possible creació de llocs de treball de forma directa o indirecta, desenvolupament sostenible del medi rural, innovació tecnològica...

Plafó 2 que es pot veure a la paret de la caseta que conté la caldera

Com funciona una caldera de biomassa?

La caldera de biomassa disposa d'un dipòsit o sitja on es posa l'estella (trossos de fusta assecada i triturada). Té una capacitat prou gran per tal de garantir l'autonomia de la instal·lació durant un període mínim de 15 dies.

De la sitja passa a la cambra de combustió de manera automàtica. De la sala de calderes surt una xarxa de calor amb diferents ramals que van als edificis públics esmentats.

La crema origina cendres que es recullen en un cendrer que cal buidar unes tres vegades a l'any.

Cal destacar que aquesta cendra no és contaminant, és biodegradable i fins i tot es pot utilitzar com a adob.

Conclusió

La utilització de biomassa redueix un 60% la despesa de combustible respecte a la de gasoil i aconsegueix un estalvi en les emissions de CO₂ de 26,72 tones cada any.

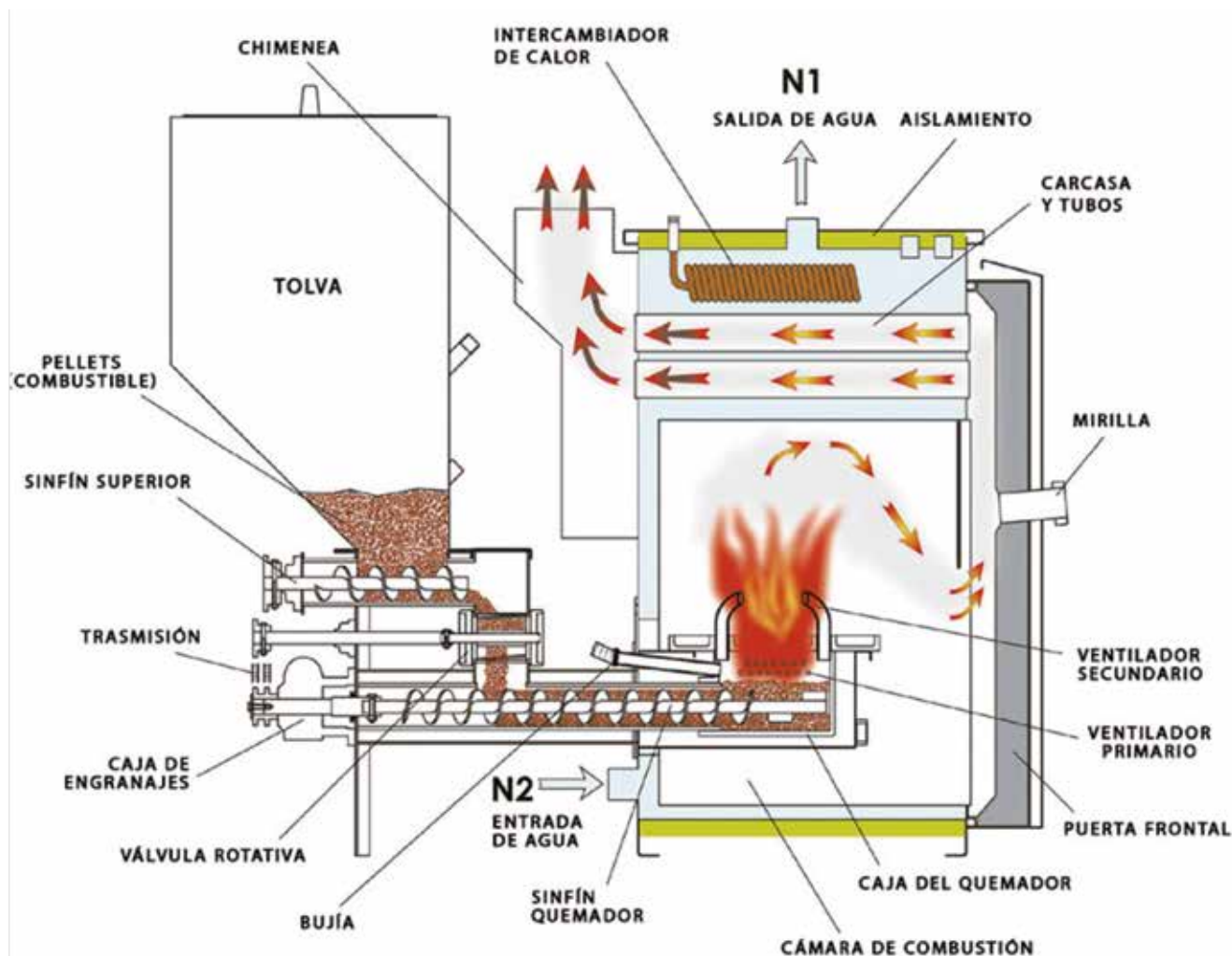
L'ús d'estella permet fer un bon manteniment dels nostres boscos, amb la consegüent disminució del risc d'incendis.

La UE té com a objectiu arribar a zero emissions de CO₂ l'any 2050. Això implica que el balanç entre el carboni que es produeix i el que s'emmagatzemi en els embornals (arbres, oceans...) ha de ser zero. L'única manera d'assolir aquest objectiu és l'ús de biocombustibles, d'energies renovables i de tecnologies que permetin una major eficiència del transport, dels processos industrials, etcètera, així com una utilització més racional de béns i recursos energètics.

Si volem que el nostre planeta continuï sent la nostra llar, tots i cadascun de nosaltres hi hem col·laborar!

Si voleu aprofundir en diferents aspectes de la caldera, podeu cercar a internet el pdf "Lot 2_Projecte executiu_BONMATÍ".

Marta Cos Sagué

La vella estació del tren

Arxiu Benet Valentí / Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

A l'entrada del poble de Bonmatí, abans de creuar el pont que s'aixeca sobre el riu Ter, hi ha una antiga estació de tren, vestigi del passat, testimoni silenciós del que va ser l'antic trajecte del recordat i nostàlgic Tren d'Olot.

Si no m'erro, és l'única estació d'aquest mític trajecte que penja sobre un mur d'aquest riu, que el contempla al seu pas. I al seu temps representava una bucòlica i bonica postal de les comarques gironines.

La deixadesa, la despreocupació i la manca absoluta de respecte i sensibilitat per un edifici històric per part de l'administració és més que evident. Malgrat que és "l'Estació de Bonmatí", pertany al terme de Bescanó, i no al terme de Sant Julià del Llor i Bonmatí, com molts creuen.

És cruel la indiferència de l'Ajuntament de Bescanó per aquest sol fet, que no emprengui cap acció per salvar la vella estació perquè no és pròpiament la "seva" estació

(que, per cert, sí que s'han esforçat en no perdre), quan en realitat la vella estació de Bonmatí és l'estació de tots. És patrimoni de tots.

Només resta creure que el silenci i la inoperància dels que tenen a les seves mans la capacitat d'emprendre accions al respecte respon al fet que els importa ben poc i que esperen que s'esfondri del tot una part de la història d'aquestes contrades, que s'esmicoli i es perdi per sempre.

Des d'aquí una neta i besneta de ferroviaris, de gent que s'estimava aquest món ja desaparegut, reivindica i exigeix a l'administració que emprengui de manera diligent mesures per recuperar l'Estació de Bonmatí, per respecte al llegat històric i al patrimoni cultural.

Roser Martínez i Casadevall

FUTBOL A SANT JULIÀ

Dècada de 1950. Foto: Arxiu personal de Fèlix Arenys Castanyer

Any 1967. Foto: Arxiu personal de Jordi Recasens Recasens